

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 3 (315)

TORONTO, Ontario, 1956 m. sausio (January) mėn. 19 d.

Kaina 10¢

**The Lights of
Homeland**
Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society of
Canada
Authorized as Second Class Mail
Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRASTIS
Laidis
KanaDOS Lietuvių Katolikių
Kultūros Draugijai
941 Dundas St. W., Toronto

Talka ar tarnyba?

Kai tautininkų abi grupės išėjo iš VLIKO, tuojau pasigirdo balsų, kad jie sudarysą savą atskirą "VLIKą", atskirą centrą. Kai kas tuo nenorėjo tikėti, nes šitokiai menkai grupei atskirai dirbant daug ką nudirbti nėra jokių vilčių. Tačiau tai vis dėlto jau įvykęs faktas. Tokį naują centrą jau turime. Šių metų Nr. 1 "Dirva", "Laisvoji Lietuva" ir "Vienybė" paskelbė tuo reikalu net tris dokumentus: bendro pobūdžio deklaraciją "Eikime Lietuvos keliu!", kurioje skelbiama vad. "Lietuvos Nepriklausomybės tautos" įkūrimas, "LNT veikimo dėsniai" ir "LNT santvarkos pagrindiniai bruožai".

Nėra jokio reikalo mums čia nagrinėti visuose tuose trijuose dokumentuose paskelbtus pagrindinius šūkius, bet norisi čia išsiaiškinti vieną labai svarbų klausimą, liečiantį visą mūsų laisvės kovos organizaciją, o taip pat ir tautinę savigarbą.

Minėtosios deklaracijos pradžioje sakoma: "Yra galingų pajėgų, susirūpinusių vergovės patekusiomis tautomis. Jos yra ir Lietuvos laisvės švyturys. Su jomis bendrai rengtis Lietuvos vergovės pantių trauktyti yra patikimiausias kelias mūsų Didžiajai Pareigai atlikti".

Ar tai nemokšiškas formulavimas visiems žinomo dalyko, kad laisvės kovai turime ir stengiamės išnaudoti kitų pasaulio tautų ir valstybių nepalankumą Lietuvos prispaudėjui, ar kažkas daugiau? Juk tai labai primena 1941 metus, kai iš kaikiurių "politikų" girdėjome, jog Lietuva neprivaltanti pati viena nieko daryti, bet turinti įsijungti į "Naujosios Europos kūrimą", o nepriklausomybė jai būsianti dovanota už nuopelnus tame darbe. Esą Führeris buvęs įžeistas, kai birželio 23 d. buvo paskelbtas nepriklausomybės atstatymas ir laikinosios vyriausybės sukūrimas. Tie žmonės, kurie manė, kad "patikimiausias kelias mūsų Didžiajai Pareigai atlikti" yra tam "bendrai rengtis su galingomis pajėgomis", tada išdrįso net perversmo griebtis, atstatyti nepriklausomybę likviduoti, kad ją vėliau tariamai gautų kaip dovaną iš Führerio.

Deklaracijos propaguojama "sąjunga" su "galingomis pajėgomis" labai primena anų laikų nuotakas ir labai išsiskiria iš ligšiolinės mūsų laisvės kovos taktikos. Lig šiol mūsų laisvės kova buvo atremta į savąją tautą, iš kitų tik paramos šventajam reikalui prašant. Čia skelbiama "sąjunga". Ką tai reikėtų, nesunku suprasti. Bet, jei tai būtų, reikėtų labai apgalvoti.

Mes gerai žinome, kad yra valstybių, kurios "susirūpinusios vergovės patekusiomis tautomis", žinome, kad ypač jų žvalgybos visa laiką renka žinias apie padėtį krašte, nes jų žinių kada nors gali prireikti, tačiau žinome, kad kiekvienos valstybės politika paremta savuoju interesu ir pavergtųjų atžvilgiu jų laikysena labai svyruoja priklausomai nuo pergyvenamų konjunktūrų. Mūsų ši reikalas yra pastovus ir negali būti susietas su visokiais pasauliniais veiksniais. "Bendrai jungtis" mes niekad negalime, nes esame lygūs ir galime būti tik "galingų pajėgų" įrankis jų kairiems tikslams pasiekti. Mūsų laisvės kovos vadovybės uždavinys stebėti "galingų pajėgų" politikos liniją, sugestijonuoti po šūkius bei tezes, kurios mūsų reikalą daugiau iškelia bei aktualinti, bet nesiremti visiška nei viena "galinga pajėga", nors ir palankiausia, nes kartais gali susidaryti situacija, kad nebeliktų jokio pagrindo tolimesnei veiklai. Jei LNT kūrėjai mano eiti "sąjungininkavimu" keliu, visuomenė turi tą žinoti. Yra pavojų, kad talka gali virsti tarnyba.

ELTOS ŽINIOS

Laikinas VLIKO adresas korespondencijai yra: prof. J. Kaminskas, 403 Stenlop Street, Brooklyn 37, N.Y. Telefonais galima susisiekti: VLIKO pirmininkas J. Matulionis JA. 6-8461, New York. Prezidiumo nariai: J. Kaminskas—GL. 6-9424, New York, H. Blazas — SH. 3-6207, New York, SU. 7-1377 — darbo metu.

Tautos Fondo pirm. M. Krupavičius, išėjęs iš ligoninės, aktyviai įsijungė į pasitarimus ir buvo susitikęs su visos eilės organizacijų vadovais ir atskirais veikėjais.

Prel. M. Krupavičius minėjimai buvo suaruoti Waterbury ir Čikagoje. Per minėjimus sukaityninkas, be kita ko, pareiškė: "Gyvenant už Tėvynės ribų, mums reikalinga tik bendra laisvinimo partija. Laisvinimo kovos tik žodžiais nelaimėsime. Jai reikia priemonių. Todėl niekuomet neprašys pinigų, ateityje jų prašysiu, nes tai verčia mane naujai pasimatos pareigos. Nuo dabar kreipiuosi į visus lietuvių: aukokite dienos uždarbį mūsų kenciančios Tėvynės laisvinimo kovai vesti, nes laisvinimo organai negali išvystyti darbo be finansų".

Paryžiuje mirė sulaukęs 89 m. prancūzų generolas Henry Albert Niessel, po I-ojo karo vadovėjęs karinei misijai, kuri prižiūrėjo bermontininkų pasitraukimą iš Lietuvos.

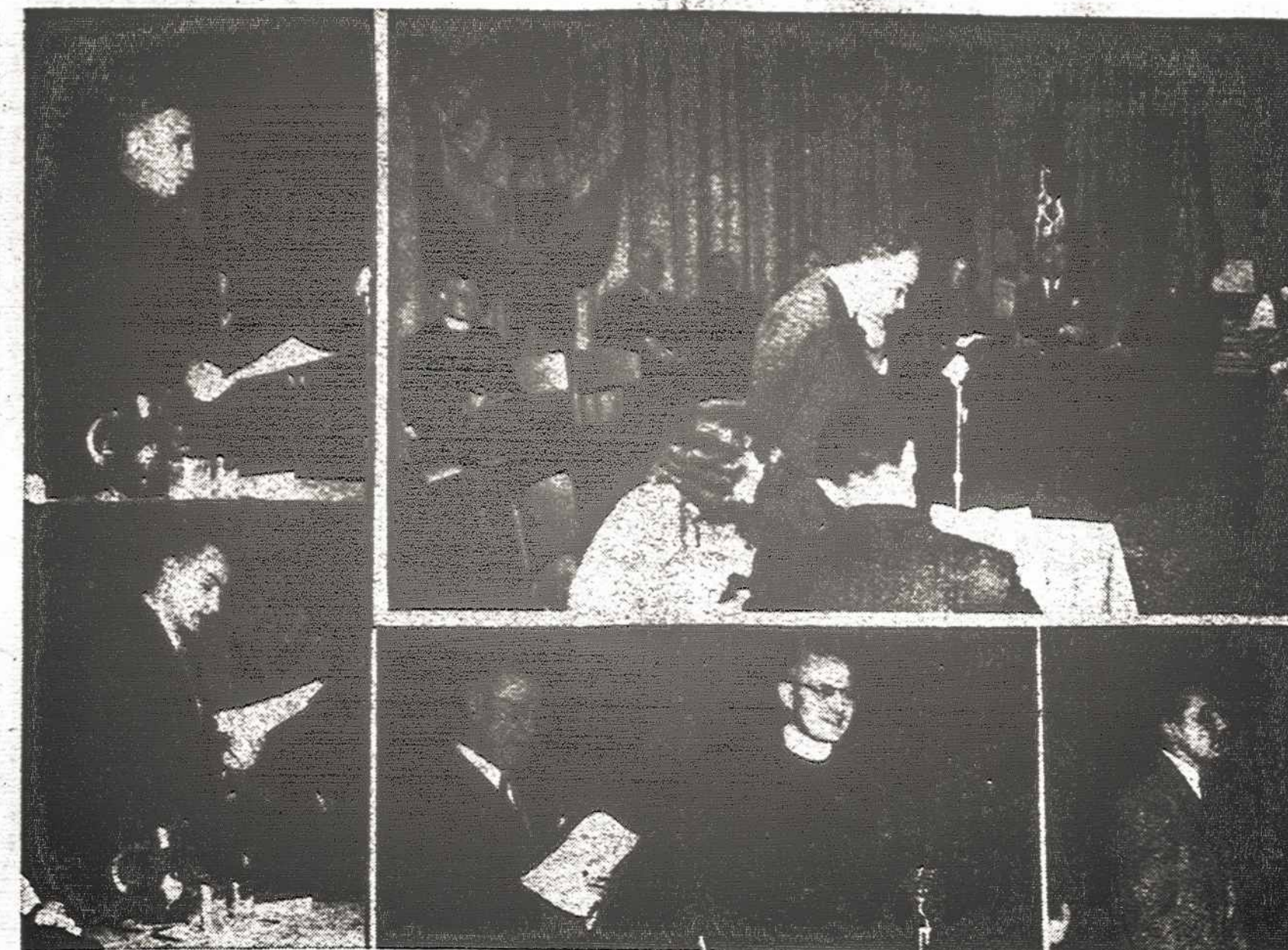
Laisvosios Europos universitetas tremtų (7, rue de la Pais, Paris 2 e) paskelbė sąlygas stipendijoms naujaisiais mokslo metais gauti. Stipendijas gali gauti ir lietuviai, jei atitiks nustatytus reikalavimus. Norintieji jas gauti turi išimti reikalingus iš minimojo un-to formularius ir juos su surašytais duomenimis gražinti atgal iki 1956 m. vasario 15 d. Stipendijos bus skiriamos nuo 1956 m. rugpjūčio 1 d.

iki 1957 m. birželio 30 d.
Kalėdos Vilniuje. Gruodžio 29 d. sovietinė žinių agentūra Tass paskelbė pranešimą apie katalikų kalėdines pamaldas. Kaip pažymi amerikiečių telegramų agentūra AP ir vokiečių spauda, tai buvo pirmas toks Sovietų tos rūšies pranešimas. Tasso žiniomis, Grazo teologijos fakulteto dekanas Marcel Reding Vilniuje atlaikė daugiau kaip 2.000 katalikų šv. Mišias Aušros Vartų koplyčioje. Redingas šiuo metu lankas Sov. Sąjungą ir buvęs priimtas Sov. Sąjungos pirmojo min. pirmininko pavaduotojo Mikojano.

NAUJI ĮSTATYMŲ PROJEKTAI

Kanados parlamentas, susirinkęs naujos sesijos, po įspūdingo atidarymo apeigų, išklausė gen. gubernatoriaus V. Massey vad. sosto kalbą, kurioje angliečiai ir prancūziškai buvo išdėstyti numatomi svarstyti nauji įstatymo projektai. Jų tarpe minėtinas projektas, numatęs sulgyinti vyrų ir moterų atlyginimus lygaus darbo atveju. Numatoma, tuo po pasinaudos apie 73.000 moterų, dirbančių geležinkelio, ryšių, laivininkystės ir kt. tarnybose, esančiose feder. vyriausybės žinioje. Ši lygybė jau taikoma feder. vyriausybės civiliniams tarnautojams. Ontario, Saskatchewan ir Br. Kolumbijos provinc. vyriausybės tokį įstatymą jau turi ir jį taiko savo žinioje esančioms tarnyboms. Moterys dėl tokio įstatymo projekto pareiškė pasitenkinimą, nors netruksta ir priešingų balsų: esą tai atgrasinsią ir vyrus ir moteris sudaryti šeimas, be to, paskatins moteris labiau veržtis į tarnybas ir mažiau rūpintis šeima.

Minėtinas taip pat įstatymo projektas, numatęs pagalbą staitybai. Juo norima paskatinti

Iš Kanados ateitininkų konferencijos Toronte: centriniame vaizde matyti garbės ir darbo prezidentui, prie mikrofono Federacijos Vadas prof. S. Sužiedėlis. Kairėje T. dr. Vikt. Gidžiūnas, OFM, Vyr. Dvasios Vadas, žemiau inž. Pr. Razgaitis, pir. mininkaujas iškilmingam posėdžiui, toliau min. Vyta. Gylis, "Draugo" red. kun. dr. J. Prunskis, stud. ateitininkų s-gos atstovas V. Vygantas.

Dulles pereina kontrofenzyvon?

Aną sekmadienį (I. 8.) Pabaltijo Namuose Niujorke susirinkę išlydėti A. Devenionės lietuviai visuomenininkai, daugumoje atstovaujau "pozicijų" grupes, gyvai komentavo JAV-bių užs. r. ministerio J. F. Dulles audienciją sausio 9 d. Pavergtųjų Europos Tautų Seimo vadovaujantiems politikams. Nurodymai įvairias priežastis privertusias min. Dulles imtis šio žygio visi betgi sutiko, jog pavergtosioms tautoms, iš katro taško bežiūrėti, tai buvo reikšmingas įvykis, labiausiai užgaunantis Chruščiovo "Achilo kulnį".

Vieni manė, kad Amerikos viešojo opinija, savo ruožtu veikta pabėgėlių, privertė min. Dulles pajudėti. Kaip vienas vaizdingai pastebėjo: "Matyt, Dulles susisaramatijo". Treti gynė ministerį priekaištaudami Prezidentui - išlaisviniojui. PJT politikų nepasitenkinimą Eisenhowerio "have a courage to be patient", bene ryškiausiai išsako praėjusioje PJT sesijoje Lietuvos delegacijos pirm. V. Sidzikauskas diplomatas gerai suprantama kalba: "...Lietuvių tauta tvirtai tiki... JAV-bių politinė išimtinis, įžvalgumu ir atsakomybės pajautimu (!)... Prezidento metinėje apyskaitoje pavergtųjų tautų visuomenininkai betgi veltui išėjo "atsakomybės pajautimu". Pre-

A L M U S Mūsų bendradarbis Niujorke

zidentas mandagiai būd, kaip dera anglosaksiskos kultūros valstybininkui, vėl tik mandagiai konstatavo, jog "...sovietų vadai neatrodo linkę sudaryti sąlygas saugiai ir pastoviai taikai. Komunistų taktika tik buvo pakeista iš ginkluoto grobimo... į skaldymo, viliojimo ir klastos taktiką". Prezidentas tik siūlė kongresui skirti sovietų viliojimo agentūrai, Afrikoje daugiau dolerių, skatinti tarpusavio perkybą ir trečdaliu sustiprinti informacijos darbą, kad pasaulis pažintų "tikrąją Ameriką" neklausytų sovietinio melo. Prezidentas pasidėjo darysiviską sutaktinti žydus su arabais ir sakė toliau "vienysias Europą".

Prezidentui besilsint Floridėje, lyg tarp kita ko užsiminus tokiu nemalonių dalyku kaip užsienio politika, tuo pačiu metu skaitėme laikraščiuose, kad priešingai amerikiečių laikraštiniukų viltims indusai "nuoširdžiai", linkę greičiau patikėti "draugišką" kalbančių Chruščiovu, nei nekalbančių kapitalistų Prezidentu. Vilniaus "Tiesoje" matėme kodėl — atrodė, kad Chruščiovo — melagio sugebėjimas atremti Ameriką ne tik reikėtų sustiprinti esamą informacijos aparatą, bet pagrindinai jį perkrauti — indusai tiek Chruščiovu tikėjo. Štai ištraukos:

"...Amerikonams nepatinka mano kalbos jums, bet mes vis tiek visuomet ir visur sakysime, kad esame kolonializmo priešininkai (!!!). Argi mes galime sakyti, kad amžius trukęs anglių šeimnininkavimas Indijoje buvo naudingas indų tautai? Mums liežuvis nepajudės tai pasakyti (!!!)

"Liežuvis nejudėjo" nei Vašingtonui, nei lietuvių veiksmams! Chruščiovas toliau minimojo kalbą skiedė: "...Mane stebina, kad amerikiečiai Amerikos veikėjai (Dulles) mėgina ginti portugal-

ų veikėjus motyvuodami, kad Goa portugalų yra valdoma jau 400 metų! Kad ir kiek metų praeitų, kas pavoja, tika pavojus, ir turi būti sugrąžinta tam, kam teisėtai priklauso. Svetimą turą reikia gražinti ir dargi su palūkanomis! Jeigu žinoma turima sąžinės".

Jei lietuvių veiksniai, atrodo, visai nuosirdžiai tik kalbėjo apie lietuviškosios informacijos biuletinio būtinumą (kas, kur, kaip — vaizdo dar neturėta), tai Vašingtonas iki šiol kilniai tylėjo, kad net Amerikos spaudoje, visuomenėje ir kongrese sujūdimas pakilo. Toks "The Council Against Communist Aggression" Niujorke visa gerkle šaukė, kad Sovietai 1955 m. buvo vieninteliai laimėtojai. Po kelionės Afrikoje Kongreso atstovė Frances Bolton perspėjo, kad sovietai "savo purvinais batais jau lipo į Afriką", o senatorius Russell iš Georgijos, šiaip labai santūrus politikas ir kariuomenės komisijos pirmininkas, neiškętęs išsiplūdo: "Valstybės Departamentas yra tiki sterilis idejomis, kad nepajęti rusams niekuo kitu atsakyti, kaip tik maldavimu skirti daugiau pinigų. Jei Chruščiov su Bulgarija ir toliau važinėjo po pasaulį tai, matysit, jie (Nukelta 2 psl.)

Amerika vaduosianti pavergtuosius

Sausio 9 d. JAV užsienio reik. min. Dulles priėmė Pavergt. Jungt. Tautų atstovus, kurie padėjo Amerikos vyriausybei už jos tvirtą nusistatymą dėl pavergtųjų tautų ir išdėstė savo pažiūrą dėl jų išlaisvinimo politikos, dėl sovietų akcijos susigrąžinti tremtinius, dėl Rytų - Vakarų santykių, titolizmo ir kt. Po pasikalbėjimo užtrukusio 45 min., pavergtųjų atstovai turėjo progos susitikti su spaudos žmonėmis, kuriems papasakojo savo rūpesčius. Ta proga Valst. Departamento spaudos skyr. vedėjas L. White pateikė spaudai komunikatą. Jame primenama 1955 m. gruodžio 30 d. Baltųjų Rūmų pareiškimas, kuriame pasakyta, kad taikingas pavergtųjų išlaisvinimas esąs didysis JAV politikos tikslas. Komunikate pabrėžiama, kad JAV nedarysiančios jokių nuolaidų, kurios reikštų bendradarbiavimą pavergtimui. Pavergt tautų atstovų apsilankymą Valst. Dept. paskelbė "L. Europos" ir "Amerikos Balso" radijas. Visa eilė Amerikos laik-

Savaitės įvykiai

Ryšių su nauja sovietų verža ekonominėje ir politinėje srity, JAV užsienio r. min. J. F. Dulles davė pareiškimą spaudai, kuriame išdėstė Amerikos politines gaires. Susidarius naujai būklei, ypač paskelbus sovietams naują penkmečio planą, kuriuo siekiama pralenkti net vakariečius, reikia ir atitinkamo posūkio JAV politikoj. Tada, kai sovietai kovą tarp komunizmo ir laisvojo pasaulio perkėlė ypač į ekonominę bei socialinę sritį, reikia esą JAV koncentruotis šiame fronte, nes "pralaimėjimas šiose varžybose būtų lygiai nuostolingas kaip ir kari-

nej srity". Dulles atmetė pasiūlymą sustabdyti vandenilio bombos sprogdinimo bandymus pabrėždamas, kad tai daryti vertia saugumo reikalas, kol nėra rasta būdu kontroliuojamam visuotiniams nusiginklavimui. JAV jau paskelbė ketinimą netolimo ateityje išsprogdinti eilę naujos rūšies atominių ir vandenilio bombų. Su kom. Kinija santykiai nepagerėjo, nes ji tebelaikanti kalėjimuose JAV piliečius. Sovietų vadai puolę prez. Eisenhowerį už jo reikalavimą laisvės R. Europos kraštams. Jie esą gerai mato, kad jų brovimasis i Vid. Rytus ir P. Aziją yra nesuderinami su Zenevos dvasia. Dulles taipgi pareiškė ketinąs aplankyti Indiją kovo mėn. grįždamas iš Pakistano, o arabų - izraelitų problemą persvarstyti iš naujo drauge su Britanijos min. prim. Eden ir užs. r. min. Lloyd, kurie netrukus lankysis JAV ir Kanadoje.

Šiais rinkiminiais metais JAV ir Dulles neišvengė aštrios kritikos iš demokratų šono. Savo pareiškimuose "Life" žurnalui jis pabrėžė, kad "medama politika net keltis atvejais užkurti kelią komunizmo plėtrai, ir nesukelusi karo. Jo kritikai puolė, esą Dulles iškraipęs istoriją ir senesnius faktus, norėdamas paremti savo politiką.

Pasmerkė Izraelį
Jungt. Tautų Saugumo Taryba, ilgokai svarčiusi Syrijos skundą prieš Izraelį, kurio kariniai daliniai buvo užpuolę pasienio sargybas ir nužudė 56 Syrijos karius, pagaliau priėmė rezoliuciją, kuria pasmerkė Izraelį. Už rezoliuciją balsavo visi 11 narių. Sovietų atstovas buvo pateikęs griežtesnę rezoliuciją, reikalaujančią Izraelį atlyginti nuostolius. Vakariečiai šiuo klausimu pasirodė netokie griežti. Jie motyvavo, kad nesą priimtino būdo tuos nuostolius apsaikčiuoti. Klausimas dar bus svarstomas. Pažymėtina, kad sovietai pareiškė kartą Saug Taryboje arabų - izraelitų ginčą aiškiai parėmė arabus ir tuo pasinaudojo jų simpatijoms įgyti. Ikišiol Vid. Rytų klausimą palikdavo spresti JAV, Britanijai ir Prancūzijai, kurios 1950 m. pareiškimu įsipareigojo saugoti taiką Vid. Rytuose.

100.000 SOVIETŲ PILIEČIŲ VOKIETIJOJE?
Sovietai vėl ėmė pretenduoti į 100.000 jų "piliiečių", tebelaikomų Vak. Vokietijoje ir "norinčių" grįžti Rusijon. Jie, esą, pateiksia jų sąrašą Bonnos vyriausybei. Bonnos vyriausybės pareigūno pareiškimu, sovietų repatriacinio komiteto pirm. gen. Michailovas nesenai yra įteikęs sąrašą 31 sovietų piliiečių, kurie esą nori grįžti Rusijon. Ištyrus pasirodė, kad jie visi yra laikomi Vokietijos kalėjimuose už kriminalinius nusikaltimus. Raud. Kryžiaus atstovams pavesta juos apklausinėti. Pirmieji du apklausti — plėšikas ir žmogžudys — pareiškė norį grįžti Rusijon. Kiti dar neapklausinėti.

— Helsinkis. — Suomiai išrinko 300 rinkėjų, kurie vasario 15 d. išrinko naują valstybės prezidentą. Dabartinio prez. Paasikivi kadencija baigiasi vasario 29 d. Jis turi 85 m. amž. ir prezidentu išbuvo 10 metų.

— Niujorkas. — JT gen. sekretorius Hammarskjöld išskrido lankyti svarbesnių pasaulio sostinių.

Ginklai S. Afrikon

Š. Afrikoje arabai nedidelėm grupėm tebepludinėja Prancūzų karinius dalinius ir valdžios įtaigas. Ypač padažnėjo užpuolimai Alžirijoje: per pr. savaitę žuvo kelios dešimtys žmonių. Arabų partizanai, susimėtę kalnuose, įvairiais keliais gauna ginklų, kurie kontrabandos keliu atgabenami iš JAV, D. Britanijos, Ispanijos ir Italijos. Tai II D. karo metu gaminti ginklai, pakankamai geri partizaniniam karui. Alžeriečiai, nežiūrint, kad jų kraštas teisiskai yra laikomas sudėtine Prancūzijos dalimi, siekia visiškos nepriklausomybės. Marokas su Tunizija ta linkme jau gerokai pasitūmėjo, o ir Madridas yra pažadėjęs nepriklausomybę ispaniškai Maroko daliai. Maroko atstovai jau yra atvykę Paryžiun ir tariais su Prancūzijos vyriausybe dėl būsimų derybų Maroko nepriklausomybės reikalu.

Ši aplinkybė skatina alžeriečius taigai neatsilikti. Jų išlaisvinimo komitetas rodo gana stiprią veiklą. Sakoma, jo centras esąs Paryžiuje. Kairė, ji remia viso pasaulio musulmonų naį savo piniginėmis aukomis. Prancūzai stipriai jaučia jo veiklą. Kovai su partizanų grupėm jie siūnia savo karinius dalinius; pavojingesnės sritys yra pavestos valdyti kariniams viršininkams.

Britai stiprinasi Kipre

Du nauji batalionai buvo atskraidinti iš Anglijos į Kipro salą, kurioje partizaninės kovos su britais tebeina. Tai buvo padaryta betgi ne kipriečiams raminti, o Jordano arabams. Kipro sala yra pagrindinė britų bazė Viduržemio jūroje ir Vid. Rytuose. Reikale britų kariniai daliniai gali būti greitai perkelti į Jordaną ar kt. kraštus. Pastaruoju laiku Jordane įvyko plačios demonstracijos su riaušėmis prieš vakariečių remiamą antikomunistinę Bagdado sąjungą. Jis organizavo komunistai ir arabų tremtiniai iš Palestinos, tebegyveną barakuose ir negali grįžti į izraelitų užvaldytą kraštą. Britai i tai pažiūrėjo rimtai ir pasiuntė kar. dalinius pavojaus atvejui.

Pačiame Kipre padėtis buvo ypač įsitempusi, kai graikų partizanai nušovė policininką — turką, gavusį Britų pasiųžėjimo medali. Turakai, kurie sudaro apie penktadalį salos gyventojų, pagrasino sausdys 5 graikus už vieną turką. Pasitarimai tarp britų gen. gubernatoriaus Harding ir graikų ortodoksų arkiv. Makarios dėl salos prisijungimo prie Graikijos tebeina.

— Roma. — Išrinktasis Brazilijos prez. Kubiečis, lankies Londone ir Romoje, kur buvo priimtas popiežiaus.

— Vašingtonas. — JAV už birželio mėn. Beringo jūroje nušautą lėktuvą iš sovietų pareikalavo \$724.947. Motovotas buvo žadėjęs pusę išlaidų padengti.

PATARIA TAUPYTI

Kanados finansų ministris Harris, kalbėdamas kanadiečių klubui Toronte, pareiškė, kad šiuo metu visiems reikia būti taupiams, jei norima išvengti infliacijos. Pergausimas perkimas nebūtinų prekių bei perdas naujų įsigijimų įvairiais patarnavimais gali pakenkti ūkinio gyvenimo pastovumui. "Nuosaikumas bei išimtingumas nėra vien vyriausybės arba centrinio banko reikalas; tai kartu kiekvieno gyventojo atsakomybė kas jis bebūtų: prekybininkas, pramonininkas ar vartotojas".

Tėviškės žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND

Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada

SAVAITRASTIS

Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
 Leidžia Kanados Lietuvių Katolikių Kultūros Draugija
 Prenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
 Kitur: metams \$4.50, pusmečiui \$2.50
 Įmokėję nemokamai \$10 laikomai gorbis prenumeratoriais
 Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
 941 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Telef. EM. 8-6813.

Lietuviški apmąstymai

Apie Lietuvį

Žurnalisto sąjunga

Gruodžio 18 d. LŽSąjungos Niujorko skyrius susaūkė žurnalistų pasizmonėjimą su rašytojais. Suvaizdavo žmonės iš New Jersey, iš Connecticuto valstijos. „Kultūrinės“ paskaitos skaityti buvo pakviestas tebeingas LŽSąj. pirmininko pareigas Vincas Rastenis, daugiau žinomas kaip tautininkų partijos lyderis. Pasiteisinęs, kad rengėjai nenurėdė jam paskaitos temos, jis pravedė pamoką apie „Lietuvių žurnalistų sąjungą“.

Prisipažino, kad LŽSąj. valdyba nedomino 160 (!) narių savaisiais siekais, kad redakcijų darbininkai Saj. Sąjungai dėl įvairių priežasčių nesidėjo. Gal po Kaledų šauksmų valdybos posėdį ir žūresias, kas čia dės. Didžiausio Saj. nuopelnu buvo nurodytas knygelės „Are you for Freedom?“ išleidimas, kurios platinti „mu net nariai nesidomėjo.“ (Situacija darbus LŽS pirmininkas kadaise buvo visiškai atmetęs, kaip jai netinkančius. Red.). Po V. Rastenio kalbės „Vienybės“ redaktorius Tysliava baugino lietuviškos spaudos nelinksmą ateitimi ir kvietė šaukti lietuvių laikraščių leidėjų seimą — kad jie, vietoj viens kitam koją kises, sutartų viens kitą remti. Jonas Aistis, poetas ir publicistas, atėitį spaudos taipgi pramėtė pilką tardamas, kad skurdumo priežastimi yra pačių lietuvių nukultūrijimas — jei taip laisvai su-traukus jo pabertų minčių pyne.

J. Karys kvietė pobūvio dalyvių persiimti savanorių-kūrėjų dvasią, kiti gi kalbėjo, nepasirengę ir susirinkimo vedėjo Vala-ko lyg ant juoko, pakviesti, nieko nesnekejo arba šnekojo nei šį, nei tą — versdami kita galėtis be reikalo važiuoti mylių mylias. Po kalbės Niujorko žurnalistai išsiskyrė, bet pyragėliai ir susibūrę grupėmis diskutavo aktualiuosius dalykus. Kiti sakė, kad LŽS atgavinti reiktų radikalių reformų — suskaldžius ją ir atskiras sekcijas: a. leidėjai — redaktoriai, profesionaliai redakcijų darbininkai ir publicistai, korespondentai, ir spaudos mėgėjai, kuriais būtų visi „troškšt“ žurnalistų aureolės. Naudos pajustų tarpusavyje sutarę skelbimų ir kitokių pajamų kainą leidėjai, amerikoniškos unijos principu susiorganizavę profesionaliai žurnalistai, streiku pagrasinę leidėjams nenorintiems atsilyginti bent už „popierių“ (leidėjų rei-

kalas priversti visuomenę mokėti normalias prenumeras už normalaus lygio prekę); naudoti pajustų visuomenę jau pirmaisiais po tokio susitarimo laikraščiu numeriais patyrisi, jog lietuviškos spaudos lygis gali būti nei kiek nemažesnis už latvių, estų ir net amerikiečių! Kad dabartinė laikračių laikraščiu lygio krizė tėra išvada to nepateisinamo susiskaldymo, įvykusio bene 1914 m., kada lietuviai profesionaliai žurnalistai pamatė savyje „katalikus“, „cicilikus“, „tautietius“ ir privedė prie dabartinės padėties. Deja, buvo ir labai abejonanti, dėl tokio suvažiavimo galimumo.

Viskas buvo iš kito galo...

Eilės lietuviškų veiksmų visiškas nesuigaudymas informacijos reiklė buvo cituojamas taigi jaunųjų lietuvių žurnalistų tarpe, kurie pavyzdžiui matė Lietuvos Pasiuntinybę, kuri vietoje informavusi svetimačius apie „Lietuvos padėtį“ kelių mėnesių pavėlavimu informavo lietuviškąją spaudą, ką apie „Lithuanian Situation“ galvojo politikai svetimačius žurnalistai; Lietuvos Laisvės Komitetas, kuris vertingą informacinę medžiagą spausdino lietuviškam žurnale „Lietuva“ ir pagaliau ALTO LAIC, paprašęs neseniai kur užtikta Lietuva liečiančią medžiagą siūsti dienraščiams — „Draugui“ ir „Naujienoms“.

Naujamam VLKIE angliškiosios informacijos reikalus tikimasis pas pajudintas iš naujo. Iki šiol „Lituanus“ vertė rausti mūsų veiksmus. Netrukus pasitraukiantis „Lituanus“ puoselėtojas, ypač P. V. Vyngantui, Lietuvos žurnalistikos istorijoje palikė verta vietą. Būdinga, kad net opozicinės grupės rodančios nepasitenkinimą laikračių veiksmų politinė veikla, neįrodė savo vertumų šitaip trūksta informacinei medžiagai ruošti. Tiesa, LŽSąjungos pirm. išleido brošiūrą „Are you for Freedom“, kurią siuntinėjo Liet. Žurnalistų Saj. pirm. vardu. Tačiau, atrodė, didžiausias nuopelnas už tai priklausė Free Europe Komiteto Informacinio skyriaus lietuvių sekcijos vedėjui, kurio tarnybne padėtis šitokį darbą įgalino. Įgalino ir net platesniams pasireiškimams, kaip tai įrodė Cleveland „Dirva“, skelbdama tik Free Europe žinomas faktus apie Norilsko priverčiamųjų darbo stovyklų lietuvių.

(al)

Dulles pereina...?

(Atkelta iš 1 pusl.)

liežuviais mus nukariaus.

Arthur Krock, NYTimes komentatorius, šokosi ginti Dulles, girdi, kongresmenai idėjų tai tikrai pilni, bet kai tik Valstybės Departamentas pasiūlo išleisti daugiau užsienio prekių ar imtis kitų žygių, griežtesnių kontrapriemonių, kurie nebūtų naudingi Amerikos kapitalistams, tai tie patys kongresmenai pėsčių stojas... Niujorko svarstė, kodėl Valstybės Departamentas negalėjo visame pasaulyje kelti sovietinį kolonializmą, kaip kad darė pirmieji dienraščiai, privatus asmenys bei pabėgėlių seimai. Kodėl Valstybės Departamentas nekvieta savo didvyrių klasti ir skelbti pasauliui, kas atsitiko slavams ir azijams pavergiams rusų, kad miršta baltai genocide visų užmirstos — Tadžikija, Kazachstanas, Armėnija, Gruzija, Azerbeidžanas, Ukraina, Gudija, Turkestanas? Kad sovietų kolonializmas reikiasi ne vien Pabaltijy ir Balkanuose.

Kodėl užsiimama spėliojimu ar Prezidentas bus kandidatu ar ne, Amerikos spauda ignoravo šią baisią tragediją? Deja, rinkiminė istorija vis labiau plečiasi ir nevelti „USNews and World Report“ žadėjo rusams senkančius laimėjimus 1956 metais! Amerikos spauda net ir dabar nematė reikalo ryškinti tyrkančios kovos prieš sovietų tyraniją, bet iš paskutiniųjų ieškojo galimybių įgalinti su jais taiką! Negi Amerikos žurnalistai tapo Chruščiovo ir partijos melo užkerėto? O gal Amerika jau nebetikėjo savimi? Toks Rudiminas Vilniuje gėrėjosi, kad dramose teatre — „Kremliaus Kurantuo-

se“ pavergtieji lietuviai vaizdinę gal matė, koks ryžtingumas glūdi sovietiniame pasaulio naujos tvarkos siekime, kad tuo tarpu senasis pasaulis esą toks neryžtingas ir nepasitikintis savimi!...

Amerikos spaudos reakcija

Toks „The New York Times“ vistikie kvietė savuosius „žvelgti“ į pasaulį viltingai, kad ir nepatenkintiems? Kaip bebūtų, mes tiesiamė savo pagalbos rankas draugiškai. Vilkinės, kad tautos susipras, jog laisvės niekas negali pakeisti... Life, betgi pramatė gyvenimiskąją tikrovę rašydama, kad su Ženevos konferencija sovietai pradėję visuotinį puolimą — „taikina“ išlaisvinimą — visu frontu. Chruščiovo kalbos lindiavoje padėdį jū nusimanytą „kaip“ „Life“ šaukė, kad pats laikas ir namus pajudėti! Pats laikas esąs pradėti „kurti įvykius, kad parodytume turį savo diplomatiją“. Turime imtis griežtų žygių... Amerikos tauta, remis, kaip ji emė iki šiol, visus vyriausybės vygius. Tauta ir Kongresas tikrai ems Amerikos vyriausybės prieštą politiką, tačiau iki šiol ji neturėjo ką remti? Prezidentas, — rašo Life, — privalo pateikti išsigeibėjimo planą, nors jo įgyvendinimui reiktų 30 metų! „ai yra šimtmečio kova už amžių, kova kovotina visomis politinėmis, ūkinėmis ir psichologinėmis priemonėmis iki priešas“ „sijus visais atžvilgiais silpnėnis ir jė pavergtos tautos nusijes priepaūdą“. Prezident

rivalo iš mūsų reikalauoti veiklos ir kantrybės; kantrybės — avargių! „Kantrybė betgi negali teisinti tingumo!“. Je mės tikimės laimėti, kad ir po

VITRIOLIS IR ŽAIZDOS

Zmogaus prigimties netobulumas sukūrė eilį žaizdų politiniame pasaulyje. Buvęs vakariečių imperializmas ir šiandieną turi savo likučius, kuriems tautų apsisprendimas taikomas tautoms tik jėga kovojant už laisvę. Traagiškiausia, kad vakariečių pasaulis šiandieną nesugeba ne tik praieitis žaizdų gydyti, tautų apsisprendimo pradą pritaikyti, bet dar vitrioli palieja ant žaizdėlių.

Nereikia stebėtis, kad indų spauda emė plūsti Dulles, kuris šiandieną Vašingtone naudojausi plačiausiomis teisėmis pasisakyti dėl tarptautinės politikos, kai prezidentas išstus keturius mėnesius vis sirguliuoja. Jį buvo sviesta necenzūriškiausių žodžių — kaimo idiotas ir pan. Neapgalvoti žodžiai: „Goa — Portugalijos sritis“ sukėlė įtampą, kurios telaukė laisvojo pasaulio priešas — Maskva.

Nikita S. Chruščiovo Burmoje su patyčia kalbėjo, kad burmiečiai būvę anglų apgaudinėti Dievo vardu siekiant pelno. Maskviški komunistų dienraštis „Pravda“ su pasigardžiuimu dėstė, jog JAV retu atvirumu išreiškė seną nusistatymą palaikyti kolonialinę politiką. Ir pagaliau tas pats Nikita jau emėsi pranašo vaidmens tardamas, kad kapitalistiniame pasaulyje artinasi galas, o komunizmas pasaulyje išsigalėsias be karo.

Laisvasis pasaulis turi eilę žaizdėlių. Tačiau jis neturi ganėtinis imtintis ir energijos pakubomis jį gydyti, kad nesudarius progos Maskvai plyšauti. Labiausia verčia stebėtis, jog tuo pat metu, kai atsiranda vitriolio pilstytojų, užmiršamos didžiojo problemos. Laisvasis pasaulis šiandieną vis rečiau kalba apie genocidą, Rusijos tautų pavergimą ir naikinimą. Maža drąsos teturi priminti, jog nūdieną tėra tik vienas pavergėjas, viena kolonialinė imperija — Rusija ir jos vadovaujami komunistiniai kraštai. Nusistebėjimo vertu cinizmu pastarojo JT Org. pilnatyje buvo trūkdomas tie kalbėtojai, kurie dar juto sąžinės balsą ir priminė jog ir Pabaltijo kraštai pavergti. Ir juo labiau įsigali komunistinė imperija, tuo labiau vakariečiuose blėsta politinis kovingumas, kuris paliko pėdsakus praityje. Nenuostabu, kad ne tik Europos vakarinės valstybės, bet ir Dulles vis dairosi praieitin.

DULLES IŠPAŽINTIS

Dulles kalboje 1955. 12. 8. Illinois Manufacturers Association susirinkime įneša šiek tiek šviesos, nors į jautriausius klausimus atsakymas liko miglotas. Mes žinome, kaip ir Dulles, komunistų strategiją ir taktiką, kuri naudojama žiūrint vietos

30 metų, mes turime laimėti po truputį kiekvienais metais, šiais pradėdant. Bet tik jau ne viešu spėliojimu, kas kris po sovietų kumščiu kitais metais. Jėga turi būti atremta jėga! Kur tik prasi-vers nepasitenkinimas sovietine santvarka, Amerika turi remti visomis priemonėmis! Jei šio didžiausio pavojaus metais nepajudėsime, žmonija minės mus su panieka — baigia Life neregėtai aštri Amerikos vyriausybės puolimą.

„Vašingtono beidėjiskumas“

Tarptautinio masto lenkų žurnalistas Zigimund Nagurski, jr., kaltino Vašingtoną, kad turėdamas galimybę nebandė sovietinės Rytų Europos „kultūras“ priešpastatyti laisvosios Rytų Europos kultūrai, kuri užpildytų sovietų paliksima laisvos minčių tuštumą. Vašingtonas lengvai galėtų suburti kultūros darbų Amerikoje prisiglaudusius pabėgėlius intelektualus šiuo metu daugumoje dirbančius su juoduokais ir analfabetais Amerigijos kapitalistų įmonėse. Nagurski kalbėjė apie lenkus, nurodė, kad buvimas šitokių kultūros židinių Amerikoje, kuriems išlaikyti reiktų mažos dalies tų pinigų, kuriuos Amerika davė sovietams Titams (kurie jau vėl keičia kailį), trūkinančiai veikti radijo bangomis Rytų Europos tautų jaunimui, kuri sovietai bando užliūliuoti pasakomis apie sovietinės kultūros „turtinumą“ ir per mokslą siekiamą gerbūvį. Deja, iki šiol tik kaikiuros Vašingtono agentūros, težiūrėdamos grynai savanaudiški tikslų, iki jau ne dėl tikslo plėtioti ir puoselėti Rytų Europos kultūrą ir jų gerbūvį, skatikais rėmė pa-

(Pabaiga)

šatos sąlygų ir laiko reikalavimų. Jo taktikos kreivoji turėjo būti Vašingtone žymiai anksčiau pastebėta ir padarytos išvados, kurių, deja, pasigendame.

Dulles, paminėjęs vakariečių santarvės, toliau dėsto: „Kai komunistinė Rusija turi 20.000 mylių ilgio geležinę užlaidą, sunku sudaryti gynybinę tvarką. užkirsti kelią rusams prasilauijti jų pasirinktoje vietoje. Taip darant niekur nebūtų ganėtinios pajėgos ir visur būtų jos trūkumas... Sovietų puolimas tegali būti sulaukomas veiksmingos gynybos, pajėgus priešpuoliui... Atsikirtimo arsenalas turi apimti visus kovos būdus ir privalo būti lankstus“.

Šios strategijos tinkamumą palieku vertinti srities žinovams. Politškai svarstant aiškiai matyti, kad Dulles galop atsisako ankstyvesnės containment strategijos, karinių santarvių sistemos, kurias dar taip neseniai jis kėlė į padangas. Iš jo žodžių susidaro įspūdis, kad karinės santarvės šiandieną turi nusilenkti strateginiams daliniams. Gražu Dulles klausytis, kai jis kalba, jog privalo tai ar kas kita padaryti. Tačiau jo kalboje palikta eilė spragų, kurios neleidžia būti tikriems dėl atsitikimo sekmūgumo. Bet kuris priešpuolis, gali baigtis tragiškai, nes šio meto strategai tekaba apie jo visuotinę nesėkmę, komunistiniam pasauliui, greičiausiai, pradėjus puolimą net karo nepaskelbus. Jei mes tinkamai neapstelsime strategijos pobūdžio, bergėdžia kalbėti apie taktiką, kurios aptariai Dulles pernelyg atsisėda.

Jis išspėjamas, kad komunistų pradėtas betkuris puolimas gali sukelti visuotinį karą, vertas dėmesio. Iki šio meto mes turėjome šimtus panašių atvejų. Kas per atvejai gali būti ateityje visuotiniai karui pradėti, numanau, negali būti dabar aptarta. Dulles taip pat nieko nepasakė, kas darytina, jei Maskva ir Pekinas laisvas tautas iš vidaus sprogdins ir jas paverss naudojant klasta, kaip tai yra buvę Pabaltijy.

KOVA UŽ TEISINGUMĄ

Dulles, minėtoje kalboje, kar-

GEDIMINAS GALVA.

Dulles verpetuose

toja Eisenhowerio žodžius, kad amerikiečiai neprivalo sudaryti neteisingų susitarimų, nes tai būtų ne tik sąžinės pažeidimas, bet ir vykdymo neteisybė, o pavergtų akys juos sutapdintų su pavergtėjais. Istorią galėtų pavergti sprendimą, kad laisvė būvusi parduota už pasigardžiavimą klastinga taika.

Niekas negali paneigti, šio skoningo sugretinimo. Vai man, tačiau kaip jis toli nuo šiandienų tikrovės. Numanau, kad Dulles visa tai labai gerai žino ir todėl jis sąmoningai žėpsime-na rytinės Vokietijos 17 mil., kurie kencia neteisybę. Dulles gi nepatogu dėstyti kas nutiko su Albanija, Bulgarija, Rumunija ir Vengrija, kai Maskvos agentai, engia tų kraštų tautas, atsidūrė JTO. Jam turbūt nemalonu paminėti perversmą Čekoslovakijoje ir perversmininkų pripažinimą. Jis visai nutyli Korėjos, Indokinos klausimus, nes ne teisingumo vardan tautos sukapotos lyg būtų rasta. Jis praliskio tyliomis neliesdamas ir Pabaltijo tragiško likimo. Iš ten ateina pavergtųjų skundai jau

nebejaudina tų, kurie kalba apie sąžinės balsą ir teisingumą.

Šiandieninėje tarptautinėse politikos rinkoje kalbama apie augstą teisingumo kainą, bet tuo pat metu kalbantieji užmerkia akis, kai neteisingumas vyrauja. Dvidešimtkamas darosi nepakenčiamas. Mes galime būti patenkinti, kad JAV Pabaltijo tautų amžinai vergijai nepardavė už dubenėlių košės, tačiau turime nusiminti, kad jokio rimto žygio nebuvo padaryta neteisingumui pašalinti. O tai sako, kad laisvame pasaulyje tarp teisingumo idealo ir tikrovės yra atsiradusi praraja. Mums dar mažai ką sako, kad ir toks Dulles užtikrinamas: „Šiuo metu pasaulis turi žinoti, kad mes liekame ištikimi mūsų istoriniams idealams... nes siekiame pavergtuosius išlaisvinti, kad galėtų siekti laimės, kuri aptarta Nepriklausomybės Paskelbime“. Dulles pradeda kalbėti apie laimę, kurią savaip supranta kiekvienas amerikietis ar paverttos tautos atstovas. Pamiškime atitrauktas filosofines problemas, bet atlikime pareigą atitaisyti praieitis klaidas. Pastaroji Dulles išpažintis nepateisina pavergtųjų tautų puoselėjamų vilčių, jog klaidos greitai bus pašalintos. Ji pasako, kad Vašingtonas vėl yra pabudintas pastarojo Maskvos sukre-

timo, kuris verčia pamiršti dar pažintą neseniai puoselėtą viltį pigiu pataikavimu pirkti laikingą saugumą. Ji nurodo, jog amerikiečiai vėl atvirau prisimena apie ginklo ir užsienio politikos sąlytį. Ji paliečia tik kaikiurus, tačiau ne pačius svarbiausius klausimus, nes mat, negalima nusimanyti, kuriam tikslui turi tarnauti vadinamas staigus ir lankstus atsikirtimas.

Lietuvos reikalas drąsiai nuty-limas, nors rinkimai ne už kalnų. Ji paliekama kruviname kanyžius kelyje. Jos gologtos kanyžius nesikesinama nušalinti, kreivųjų kelių ištiesinti, o duotus pažadus priartinti prie tikrovės.

Kenciantis lietuvių tauta vis dar pasmerkta eiti dygliais nusėtu keliu, ieškoti kapams vietos plačiose Sibiro erdvėse, žūti namie, kalėjimuose, ar kristi kiekvienoje svetimoje pakelėje. Naikinamos, persekiojamos, kenciantis lietuvis savoje žemėje ar gajiojamos po visą pasaulį vis dar laukia žodžio, kuris būtų artimas teisingumui ir jo įgyvendinimui. Jo šiandienykštis likimas neaptariami tragiškėnis už lemtį kreivo, palūzusio ir nykstančio berželio, kuris nuleistomis šakomis nesidžiaugia Vašingtono White House erdviojo sodu.

Prieš tris šimtus metų

RADVILOS — BIRŽIŠKIAI RADVILOS — J. RADVILOS KONFLIKTAS SU JONU KAZIMIERU — KARAS SU MASKVA — MASKVA UŽIMA VILNIŲ — LIETUVA IR ŠVEDIJA — J. RADVILA ŠAUKIAI ŠVEDŲ GLOBOS — KĖDAINIŲ SUTARTYS SU ŠVEDAIS — JONUŠO RADVILOS NEPASISEKIMAI IR MIRTIS — „TVANO“ PABAIGA — RADVILŲ SEIMA PO „TVANO“

(Pabaiga)

„TVANO“ PABAIGA

Kaip jau buvo prisiminta, lenkai Maskvos ir Švedų antplūdį pavadino „Tvanu“. Ypatingai išgarsino tą laikotarpį ir išskonevė Radvilas lenkų rašytojas WL Sienkiewicz, kuris vieno savo trilogijos tomą ir pavadino „Tvanu“. Radvilas čia jis pavaizdavo gobšiais savanaudžiais, kurie valstybės išduos dienosė žiūrėję tik kuo daugiau sau pažiūrėti. Į Boguslavo lūpas Sienkiewicz įdėda net tokius žodžius: „Valstybė tai lyg raudono au-doklo gabalas. Kas kiek spės iš

jo atsiplėsti, tiek ir turės“. Sienkiewicz pažiūra į šiuos įvykius ir šiandien tebevyrauja lenkų visuomenėje. Jie kažkodėl pamiršo, kad savo karalių išdavė ne vien Radvilos. Karoliui X Gustavui ištikimybę žadėjo juk beveik visi ir Lenkijos ponai, prie jo buvo prisidėję taip pat veik visą Lenkijos kariuomenė.

Ištikrujų Jonušas Radvila buvo vienintelis, kuris iškėlė didelę idėją Karolio X G. valdžioje sukurti didžiulę imperiją iš Švedijos ir Lietuvos su Lenkija. Kai de la Gardie šitos idėjos nepriėmė, J. Radvila pasidavimą stengėsi padaryti sąlyginį. Radvila apsiriko tik vertindamas Švedus. Pasirodė, kad nei Karolis X nei jo vietininkas de la Gardie jokiu politiniu planu neturi ir teturi vieną tikslą, kaip sutriuškinti Joną Kazimierą. Ir kai šis nieko nedarė, Švedams net veik visą kraštą okupavus nedarė taikos, Karolis X G. nebežinojo, ką toliau daryti. Sukilusių kraštų jis nebeįjė suvaldyti. Išplėtas kraštas jo kariuomenės išlaikyti ilgai nebevalėjo, o Švedija taip pat buvo nepajėgė, tad po visų trūkinančių laimėjimų 1660 m. teko padaryti taiką be didelės naudos. Tik privertus Joną Kazimierą atsisakyti nuo pretenzijų į Švediją.

Kaip jau buvo prisiminta Žemaičiams ir gretimoms sritims Švedų valdymas greit išsipyko. Dėlto, kai tik atėjo žinios apie Švedų nepasisekimus Lenkijoje, 1656 m. balandžio mėnesį ir čia kilo sukilimas. Mažais būreliais visame krašte išblaškyti žiemojusi Švedų kariuomenė buvo sunaikinta. Gegužės — birželio mėn. Žemaičių bajorija susikondfederavo ir stoji ginti savo krašto. Švedai dar buvo likę tik Biržuose. Kai 1656 m. gale atvyko su kariuomene lauko hetmonas Gonsievskis, buvo pereita į puolimą. Tuo būdu 1657 m. pradžioje buvo išvartę Švedai ir iš Biržų. Švedų okupacijos laikotarpis buvo baigtas. Nors karas tęsėsi dar iki 1660 m., tačiau čia didelių mūšių jau nebuvo. Buvo tenkinamasi pasienio sudūrimais.

Tuo tarpu svarbiausios pajėgos buvo nukreiptos į krašto išvalymą nuo maskviečių. Kovos buvo sunkios, bet ir caras naujų armijų jau nebeįjė suvaldyti. Tuo būdu greitai jo įgulos teliko tik miestuose. 1660 m. suruotos jo žygis pasibaigė visai niekais. 1661 m. buvo išvadotos Gardinas, Vilnius ir Mogilevas. Abiems pusėms nusilpus, pagaliau 1667 m. Andrusavos kaime, paliai Mstislau, buvo pasirašyta taikos sutartis. Pagal ją Lietuva atsižadėjo Smolensko, Starodubo ir kaikiurių Vitebsko vaivadijos dalių, bet atgavo patį Vitebską ir visą Polocko vaivadiją. Dabar nustatytos Lietuvos sienos su Maskva išliko nepasikeitusios iki pat I padalinimo 1772 m. Lenkija ta sutartimi Maskvos naudai atsižadėjo visos kairėje Dniepro pusėje buvusios Ukrainos.

Nors karą su Maskva baigti padėjo ir Lenkai, Lietuvai jis buvo labai sunkus. Kariuomenės didesnės pasamdyti nebuvo už ką, nes sunaikintas ir išplėstas kraštas didesnių mokesčių nepajėgė. Jei būdavo šiaip taip surenkama pinigų kariuomenei pasamdyti, tai nebūdavo kuo ją toliau apmokėti. Kariuomenė dažnai pakrikdavo, pradėdavo maistauti, atsisakydavo klausyti savo vadų. Vieno tokio kariuomenės maistavimo (konfederacijos) metu net buvo nužudytas lauko hetmonas Gonsievskis.

Tuo būdu sumaiščių metu žuvo abu Lietuvos kariuomenės vadai, kurie taip piovėsi karo pradžioje. Vietoj Radvilos su Gonsievskiu iškilo jau minėtas Povilas Sapiega ir jaunas Mykolas Pacas, kurio brolis Kristupas tuo pat metu pradėjo kilti civilinėje srityje. Tai ir buvo galvos Pacų, užėmusių Lietuvoje Radvilų vietą. Jono Kazimiero valdymo pabaigoje, o ypač Mykolo Višnioveckio laikais. Jono Sobieskio laikais Pacams išmirus jų vietoje stoji Sapiegos, kurių galybės pagrindus sukūrė mums jau pažįstamas Povilas Sapiega, miręs dar net prieš karo su Maskva pabaigą (1665).

RADVILŲ SEIMA

PO „TVANO“

Maskvos ir Švedų kovų laikotarpis 1654 — 1667 m. Biržų Radvilų seimai buvo tragiškas. Jonušas Radvila atvirą kovą su Jonu Kazimieru pralaimėjo dėl to, kad savo planams nerado atgarsio Švedų tarpe. Grįžti atgal, reikala atitaisyti jis nebevalėjo, nes ištiko mirtis. Taip jam ir buvo primesta išdaviko dėmė už tą patį, dėl ko kitims niekas neprikaišiojo.

Pusbrolis Boguslavas ne mažiau nekentė Jono Kazimiero ir taip pat susidėjo su Švedais, bet jam visa tai ne taip blogai pasibaigė. Pamatęs, kad Karoliui X G. jau nesiseka, šis nutruktgalvis ir fantastas visdėlo nesoko mušti švedų, bet liko gyventi pas savo giminaitį Brandėnburgo kurfiurstą Fridrichą Vilhelmą, kuris jį paskyrė Prūsų kunigaikštijos valdytoju. Į Lietuvą jis nebeįėjo ir po karo. Liko gyventi Karaliaučiuje. Padedant kurfiurstui jis betgi atgavo visus Radvilų dvarus ir dėl to pasidarė rimta jėga Lietuvos gyvenime.

Į Boguslavo Radvilos rankas pateko visos Biržų Radvilų šakos turtai, nes jis vedė vienturę savo pusbrolio Jonušo dukterį, karo metu praleidusią ir augusią Kurše, Jelgavoje. Tai buvo milžiniški dvarai, bet karo metu labai sunaikinti. Ūkį su-tvarkyti Boguslavas jau nespejo, nes 1669 m. taip pat mirė.

Ištikrujų tie dvarai jau daugiau kaip šimtą metų nebeatstiga, nes neturėjo pastovaus valdytojo. Boguslavas iš Mykalojaus Rudojos palikuonių buvo paskutinis vyriškis. Mirdamas jis paliko 2 metų dukrelę, kuri išaugo kurfiursto dvare Berlyne. Tai buvo gal turtingiausia ano meto Europoje mergaitė — jai priklausė 185 milžiniškų dvarų kompleksai, kurie galėjo duoti ne tik pajamas, bet ir galią Lietuvoj. Juk visi tūkstančiai bajorų ir bajoriškų tarnų, gyvenusių tuose dvaruose seimeliuose turėjo balsuoti taip, kaip jų savininkas nori! Kas tuos dvarus valdys, daug galės Lietuvoje, o taip pat ir Lenkijoje. Dėl to suprantama, kad kai tik Boguslavo dukrė (Nukelta į 7 psl.)

NAUJI RADIO PRIIMTUVAI — Tikra šių dienų sensacija!

Naujesi, su natūraliu balsu perdavimu (High Fidelity), vokiškių gamybos radio priimtuvai: KOERTING — SABA — BLAUPUNKT.

Muzikos kabinetai, automatiniai gramofonai, garsams užrašyti magnetofonai, televizijos aparatai, be to, įvairiausios gintariniai popuošalai bei odos išdirbiniai gausiai generalinėje atstovybėje —

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.

926 Dundas St. W., Toronto — EM. 4-1633

Sav. K. MOTUSIS.

Radio priimtuvų specialios trumposios bangos įmų garantuoja Europos stočių priėmimą (Vilnius kasdien 6.30—7.00 p.m.). Pas mus atliekami specialistų techniku visokių radio pataisyimų bei perdirbiniai. Lengviausios išmokejimo sąlygos: įmokėjus tik 10%, likusi suma ligi 24 mėn. Jūsų vartotos aparatus gali būti priimtas kaip įmokėjimo pagrindas

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO. Centrinė Prekyba ir Biuras:

926 Dundas St. W., Toronto

Tel. EM. 4-1633.

SKYRIAI IR AGENTŪROS:

Toronto — 697 Queen St. W.

Hamilton — 236 James St. N. ir

24½ King St. W.

Kitchener — 343 King St. E.

Waterloo — 96 King St. S.

London — 11½ King St.

Galt, Ont. — 41 Dixon St.

Ottawa — 343 Lisgar St.

Vancouver — 340 Homer St.

bėgėlių politikų junginius, atrodė, ūmai pajuto ir įvertino, net pats ministeris Dulles išsiskievė delegaciją pirmininkus laisvoms diskusijoms Niujorke. Tikėta, kad mūsų politikai, padėkoję už Baltųjų Rūmų atsakymą Chruščioviui, pateiks min. Dulles savo nuomonę dėl JAV išlaisvinimo politikos, Rytų - Vakarių kontaktų, sovietų michailovinės sugrįžimo akcijos, dėl Amerikos nusistatymo tautinių komunistinių tironų (Tito) ir dėl transliacijų per Europos radiją Pabaltijo tautoms. Niujorkiečiai intelektualai taip pat vy-lėsi, kad kas nors min. Dulles iš-kels ir pvz. Europos Tautų Kul-tūros Instituto reikala.

Kita Vašingtono ir liet. veik-snių ribotumo žymė buvo susekta iš latvių spaudos pranešimo. Nors lietuvių žurnalistai kur kas seniau priminė, prašė ir mal-davo iš turimos medžiagos pa-ruošti pasaulio masėms TV do-kumentarinį filmą — „travelo-quo“ apie Lietuvą, nors tam pri-tarė ir turimieji specialistai, klausimas nebuvo svarstomas. Tuo tarpu latviai filmininkai, su-silaikę „pritarimo“ ir iš savo veik-snių, šitokį filmą paruošė! Atslugdyti prokomunistinės nuotaikoms Afganistane latvių filmas „Latvija ir Tarybų Sąjun-gos klasta“ Chruščiovo vizito dienomis skubiai pristatytas bu-lik jau ne dėl tikslo plėtioti ir puoselėti Rytų Europos kultūrą ir jų gerbūvį, skatikais rėmė pa-

nistaniečiai dėkoję amerikiečiams už „dokumentinį filmą“. Filmą įpiršti, sako, nebuve leng-va. Jie skundėsi, kad, rodos, iki šioliai už jį nėra atsilginta! Lat-viai filmininkai betgi didžiavosi atidavę savo įnašą už Latvijos išlaisvin

PAVARGĖS, BET NEPALIEGĖS

Rašas šiuos žodžius neseniai yra gavęs prof. Mykolas Biržiška, laisvą, kuriame jis savo buv. klausytojai tarp kita ko guodžiasi: "...o mano liūdnoje dienoje jau džiaugsma — dukterė grįžo iš ligoninės sveikutele. Vaikučiai irgi sveiki. Aš pavargęs, bet dar nepaliegęs". Bet, štai visus lietuvius prisilėgę skaudai žinia apie prof. Vaclovo Biržiškos mirtį. Koks tai skaudus pakartotinas smūgis broliams: Mykolui ir Viktorui. Ypač prof. M. Biržiškai, kuris tik buvo besidžiaugęs liūdnoje dienoje.

Be galo gražu, kad lietuviškoji visuomenė, ypač jaunimas, kurį taip labai myli Mykolas Biržiška, suskato bent materialiai pagelbėti ir padėti, ypač globiant našle likusius dukters šeima, vaikučius. Būtų itin gera ir labai prasminga, jei profesoriaus klausytojai Kauno ir Vilniaus bei Pabaltijo universitetuose šiuo sunkiu laiku vėl ir dar kartą prisimintų garbingąjį mūsų mokslininką — lituanistą ir savo aukomis parodytų gilų užuojautą bei supratimą jo didžios nelaimės. Atrodo, kad Kanados padangėje rado prieglobstį nemazas Pabaltijo universitetų studentų skaičius, kurie galėtų pasekti JAV-se gyvenančių kolegų pavyzdžiu ir pagal kiekvieno išgalės padėti senatvės dienoje prof. Mykolui Biržiškai. Šia proga galima prisiminti,

jog išeivijoje turime ir dar keltą iškilniųjų vardų, didžiųjų nusipelnusių Lietuvai įvairiausiose srityse, šiandien gilioj senatvėje ir nebeapėjusių apsirūpinti kiekvienos dienos būtinybe. Kaip mažai mes juos prisimeiname ir dar mažiau pastebime. Jie patys yra perkuklūs prašyti išmaldos ar trupinių nuo savo tautiečių stalų. Bet ir jie, juk yra reikalingi globos ir suratimo. Jų nuopelnai yra milžiniški ir svarbūs. Ir tik mes, lietuviškoji išeivija, visos tautos vardu turime jausti pareigą ir norą pasirūpinti jų bent minimaliais pragyvenimo šaltiniais.

Vienas po kito, jie išnyks iš mūsų tarpo, nusinės Amžinybėn gal ir didelės svarbos patyrimus ir vertybes brangias kiekvienam lietuviui. Paprastai, tada papuolus juodai gedulo ženklui mūsų laikraščius, parašysime ilgesnius nekrologus, gal sumesime net vieną kitą centą laidotuviams ir tik retas prisiminsime, jog jei savo metu būtume buvę guvesni ir bent kiek daugiau duosnūs, visa eilė veteranų, gal ir šiandien dar būtų mūsų tarpe. Kaip prof. M. Biržiška sakosi pavargęs, bet nepaliegęs, taip beabejoji ir kiti. Jų dvasia nepalūžs. Nors fiziškai ir labai suvargę, jie lieka ir toliau tylūs ir nereikalauja. Betgi jie turi teisę gyventi ir tik mūsų pareiga jiems užtikrinti tai. Al. Gimantas.

ATLYGINIMAS NACIŲ AUKOMS

Vak. Vokietijos federalinis parlamentas svarstė Bonnos vyriausybės pateiktąjį nuo nacizmo nukentėjusioms aukoms atlyginti įstatymo pakeitimo projektą ir senasias įstatymines normas žymiai paplėtė. Apskritai, įstatymo materialinės normos yra žymiai patikslintos ir pagerintos. Teisė į atlyginimą suteikta dabar visiems, kurie emigravo prieš 1951 m. kovo 31 d. ir savo nuolatinę gyvenamąją būstinę turėjo tose srityse, kurios 1937 m. gruodžio 31 d. priklausė prie Vokietijos Reicho teritorijos. Taip pat tam tikroms kategorijoms padidintos atlyginimo normos. Ligi šių metų vidurio nacizmo aukoms jau buvo išmokėti 418 mil. DM. Prie vidaus reikalų ministerijos kaikuose atkavai pasiūlė sudaryti tam tikrą centrinę įstaigą, kuri rinkytų visokius patvarkymus ir slapstus įsakymus, pagal kuriuos nacizmo aukos buvo persekiojamos. Tokia surinkta medžiaga galėtų paliegti pasinaudoti kaip įrodymais savo pretenzijoms paremti.

STAMBI PARAMA

Seniems metams besibaigiant ir naujais tik prasidėjus, visa eilė Bendruomenės Apylinkių ir pavienių aukotojų yra prisijungę į SF Centro Kom. piniginių aukų sušelpi vargė atsidūrusius Vokietijoje bei Vasario 16 gimnazijai paremti.

Po \$10 aukoto: A. Rašnevičius iš Sudbury ir J. Kaknevičius iš Toronto; \$47 prisijungė Oakvilles apylinkė; \$44,30, skirtas Vasario 16 gimn. — Fort William SF k-tas; \$68 — Winnipeg apylinkė; \$600 — Montrealo SF k-tas, \$114,50, skirtas Vasario 16 gimn, 195 būrelis iš Sudbury; \$5 — A. Klimavičius iš Crows Nest, Alberta; \$500 — Hamiltono SF k-tas ir \$191,80 — Sault Ste. Marie, Ont., apylinkė, iš tos sumos \$48 išskyrusi Lietuvos karo invalidams.

Visiems aukotojams — apylinkių bei Salpos F. komitetams šelpiamųjų vardų turiamie nuosirdžiausiu aciū.

Ta patia proga norėtume priminti šalpos dalykais interesuotiems, kokio masto pagalba vis tebėra reikalinga Europoje pa-

silikiusiems lietuviams. BALFO duomenimis šiuo metu vien tik Vokietijoje yra Tb sergančių — 725 asmenų, senelių — 850 ir apie 2.000 vaikų. Jie visi, kaip priklauso nedarbingų kategorijai yra remtini. BALFas yra planavęs (jei lėšų būtų) duoti kiekvienam iš jų po DM 5 į mėnesį, nusipirkti būtiniausioms gyvenimo reikmenims. Tada sudarytų per metus \$53.650, o kur gimnazijos, vargo mokyklėlių išlaidas? Atgaivinami emigracijos į JAV reikalai, kurie taip pat pareikalauja stambių sumų. Tiesa, BALFas velka didžią naštos dalį, jis išsiriupino iš savo valdžios ir gauna į metus 360 tonų riebalų, sūrio ir pieno miltelių, kuriuos pasiūcia į Vokietiją. Šiuo metu dėl maisto ir aprangos didelės bėdos nebūtų. Daugiausia trūksta pinigų. Dėl to kviečiame visus šalpos darbininkus ne mažinti, bet didinti pastangas, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės indėlis, jei nepatrigubėtų, tai bent padvigubėtų. SF Centro Komitetas.

PRISIMINIMAS.

1954 metais sausio 23 dieną mirė
DOMINIKAS ALKSNIENĖ.
Su Hūdesiu prisimename mano mylimos žmonos ir mūsų motinėlos dviejų metų mirties sukaktį.

Vyras Petras Alksnis ir vaikai — Adelė, Vitas ir Petras.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad Lietuvoje mirė mūsų motina **APOLONIJA MILIAUSKIENĖ**, sesuo **MORTA MILIAUSKAITĖ - JAKIMAVICIENĖ** ir jos sūnus **JUOZAS JAKIMAVICIUS**.

Pamaldos už mirusius bus laikomos šv. Jono Kr. liet. bažnyčioje š.m. sausio mėn. 22 d. 11 val.

Miliauskų ir Jakimavičių šeimos.

Mūsų mielių giminių

ONOS JAKIMAVICIENĖS, EDMUNDO MILIAUSKO, REGINOS BRAZUKIENĖS ir ALVINOS RAMANAUSKIENĖS, Mamytė - Močiutei, Sesutei - Tetai, bei kitiems giminėms Lietuvoje mirus, Jiems bei Jų Šeimoms reiškiam gilia užuojautą

Jonas ir Maria F. Yokubynai.

Myliai senelei mirus,

p. **DANUTEI PAŠILYTEI - RAUTINŠ** ir šeimai,

liūdesio valandoje giliausią užuojautą reiškiam

Barcevičiai, Rušai, Sakalauskai, Skrinkai ir Tamulaičiai.

A. A.

KOTRYNAI RALIENEI mirus,

jos dukteriai p. Pašilenei ir anūkei p. D. Rautinš bei jos šeimai nuosirdžiausią užuojautą reiškiam

Tamulioniai, Sapijonai ir Rinkūnai.

Mylimai mamytėi ir senelei mirus,

p. **PAŠILIENĖ** ir pp. **RAUTINŠ** šeimai

nuosirdžiausią užuojautą ir drauge liūdi

Bukauskų šeimos.

A. A. mylimai motinai mirus,

p. **ELENĄ PAŠILIENĖ** ir **DANUTĖS RAUTINŠ** šeimai

giliai užjaučiame

E. V. Dailydziai.

A. A.

KOTRYNAI RALIENEI mirus,

Poniai Pašilenei ir Ponų Rautinš šeimai reiškiau gilia užuojautą

Regina Geidukytė.

Atsiras paminklas ar ne?

Gal ir nuostabu, tačiau komunizmo taip garbinamo Karolio Markso palaikai guli vienoje Londono kapinėse, neatžymėti jokiuo paminklu, nors jis palaidotas jau 1884 m. Neperseniausiai buvo paskelbta, kad ant jo kapo Anglijos komunistai pastatys paminklą, kuris bus atidengtas atvykus į Londoną Bulgarijai su Chruščiovu. Tačiau dabar jau visi nebeaišku ar iš viso jie ten atvyks, kai Chruščiovas Angliją pavadinu kruvinuoju kolonizatoriumi ir pereinoto karo kursitų tytoju. Galima abejoti ar bus statomas ir paminklas Marksui.

"Žiburių" Spaudos B-vės šerinkams

Spaudos B-vės "Žiburiai" metinis šerinkimų susirinkimas šaukiamas vasario 4 d., šeštadienį, 4 val. pp., "Tėviškės Žiburių" redakcijos patalpose, 941 Dundas St. W., Toronto.

Dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Valdybos pirmininko ir išdėdinio pranešimai,
3. Revizijos Komisijos pranešimas,
4. Diskusijos dėl pranešimų,
5. 1955 m. ataskaitos ir Revizijos K-jos akto priėmimas,
6. 1955 m. pelno paskirstymas,
7. 1956 m. samatos priėmimas,
8. Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimai,
9. Einamieji reikalai,
10. Susirinkimo uždarymas.

Nustatytu laiku nesusirinkus kvorumui, po valandos šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas neatsizvelgiant į dalyvaujančiųjų skaičių.

Šerinkams, negalys susirinkime dalyvauti, gali raštu įgaluoti save atstovauti kitą šerinkinką.

Valdyba.

SUSIRŪPINKIME, KUR EINAME

Daug susirūpinimo visuomenė parodo jaunąja karta, labdaros ir kultūriniais reikalais, bet labai retai teuztinkame spaudoje apie senąją kartą, apie paprastą dabartinį mūsų gyvenimą ir to gyvenimo išvadas.

Praėjo vos 8, o kaip tik 6 metai kaip esame čia Kanadoje. Peržvelkime mūsų išeivijos žmonių grupėmis — išsilavinusius ir mažiau išsilavinusius kaip ūkininkus ir darbininkus. Problemos buvo visiemis vienodos: kalba, nauji papročiai, svetimas kraštas. Pažūrėkime į jų kūrėmąsi ir dabartinę jų vertę. Antrieji įsikūrę gražiai, gyvena nuosavuose namuose, nors neretai tik vienas šeimos tėvas dirba. Jų moralė sveika ir jie maždaug laimingi. Žinau, kaip sakys, kad jie buvo prirpate prie fizinio darbo, užsigrūdinę. Bet už tai kiti turėjo daugiau orientacijos, lankstumo kalboje, daugiau galimumo, pvz., amatams, kas čia buvo svarbu, lygiai kaip ir fizinė jėga. Be to, čia invalidų neįsileido.

Pirmųjų vaizdas daug liūdnas, nes didelė jų dalis visai nusmuko. Tuos, būtent, aš ir noriu užsiminti.

Iš įvairaus lengvo blaškymosi, vengdami rimtesnio ir sunkesnio darbo, dalis jų prijunko prie gėrimo ir "atrado" šūkį: "Kuo daugiau alaus paimti iš gyvenimo!" Ko paimti? Gal manote, kad mokslo, patyrimo kokioje srityje, ar pažinimo kitoje, į kuriuos pripuolamai vėjas atbloskė? Tas šūkis susideda tik... iš šnapso, na, ir moterų. Tokie dažniausia, skaito save labai išmintingais, net neranda reikalo mokytis pačių pagrindinių anglų kalbos žinių, kurios čia taip reikalingos, kaip ir a, b, c Lietuvoje.

Tokių vyrų žmonos dažniausia yra pagrindinis šeimos išlaikytojas, dirba kur nors sunkiai fabrike ar siuvykloje, pareiši namo turį apsirūpinti, virti, skalbti, prižiūrėti namus ir vaikus, nes tai yra "jos pareiga", o atėjus savaitgaliai dalyvauti ar priimti savo vyro draugus ir būti linksma. Vyras, fiziškai nepavargęs, namuose nuobodžiauja, nusiskundžia, kad žmona amžinai nuvargusi, nelinksmas, pasigenda linksmos kompanijos. Po tam tikro laiko žmona, kad ir turi vaikų, palieka vyrą. Tokių pavyzdžių Toronte turime ir jų nemažai.

Ar tai teisingas kelias, ar nereikėtų paanalizuoti tas priežastis ir jas šalinti? Kur tokių vyrų ambicija? Nejaugi spėjusiom supūti čia per taip trumpą laiką ar jau atvažiavome supuvę? Kiek daug tokių šeimyninių tragedijų šiandien turime čia. Ar Lietuvoje buvo kas nors panašaus? Ar tokiais keliais eidami patenkimsime savo dūšios alkį? Didysis Götthe savo Faustė parodė, kad nei valpurgijos naktys, nei moterys dvasios patenkinti negali. Tik normalus gyvenimas, pasiaukojimas ir savo pareigos atlikimas gali atnešti ramybę. Kiekvienas išsikapymas iš normalaus gyvenimo atneša bausmę, jei ne fizine, tai morale. Ne tik kad darome blogą įtaką tai visuomenė, kurios nariais esame, bet šeimos, turinčios vaikų, palieka tiesioginį palikimą jaunajai kartai, o patys papildys psichiatrinės ligoninės ar "bomų" eiles.

Gyvenimas toks gražus ir malonus kas moka juo džiaugtis, kiek iš mūsų žmonių keliavo į Br. Kolumbiją ir jos kalynus, į kaimyninę Pietų Ameriką? Padaryti tai iš Lietuvos buvo tik sapnas, o iš čia būtų įmanoma, jei tuos 10-20-40 dolerių, pragerių kiekvieną savaitgalį, pataupytume tikriems ir sveikiems malonumams. Atrodo, kad dabar žmonės ir norų kitių jau nebūti, kaip tik gerti prirūkytame kambaryje, pasakoti nesvarbių anekdotus ar erzinti vienas kito aistras. Visos mūsų organizacijos, siekdamos sukelti daugiau pinigų, parengimus daro su "kietais ir minkštais". Rimtesnių parengimų, kaip daromi Eaton auditorijoje bei "kietų ir minkštų" maža. Tokiuose parengimuose žmonės padaro gerą pradžią, kurį paprastai pasibaigia dar kur nors kitur. Ar nereikėtų ir čia truputį kritikos. Žinoma, daug yra pašalinių įtakų, bet reforma priklauso nuo paties asmens. Jei jis supras žala ir pasakys ne, tai ir bus ne.

Žmogus skiriasi nuo gyvulio savo valia ir kūrybine galia ir tik kūryba gali patenkinti alką. Nesvarbu kokioje formoje ji pasireiškia: savo namų statyme, privačios biznio išvystyme, savo darže prižiūrėjime, toje, skaityme ar vaikų auginime. Nekalbū apie menininkus — čia jau talentas ir ne kiekvienas juo apdovanotas. Jei kas dėl bonkos užmiršo, tuos mažus žmo-

niškus malonumus, kodėl nepa mėginti dirbtinai rasti malonų užsiėmimą, kaip receptą savo dvasios neramumui. Nenorėčiau būti supras, kad smerkiu draugus ir kompanijas. Tik tam turi būti saikas. Šia reakcija man sukėlė tik ankščiau minėti "šūkių" ir jų rezultatai.

Vyras šeimoy yra didžiausias faktorius. Jo pajamos yra pagrindas ekonomiskame šeimos gyvenime, o ne žmonos. Jei vyras turės atsakomybės jausmą, savo žmoną gerbs kaip moterį ir ją supras, tik tada moters moteriškumas pralydės ir vyrui atneš šeimyniško malonumo. Tik tada moteris pajėgia sukurti tikrą ir malonią namų atmosferą.

Lietuvė moteris išeivijoje liko stipresnė už vyrą ir neiškrypo. Visos prisitaikė prie gyvenimo ir nepalūžo, nežiūrint ar kurios buvo Lietuvoje pratusios prie fizinio ar smegenų darbo.

Daugelis iš jų, nežiūrint amžiaus ir šeimyninės padėties, išligo specialybės, kaip laborantės, istaigų tarnautojos, gail. seversys, o tu, anot kurių vyrų pasakymo, vadinamų "poniūčių", dauguma šiandien dirba sunkiai siuvyklose ar kitur nepalūždama, nors jau tiek laiko ir uždirba nemažiau kaip jų vyrai, o kaikuorios išlaiko vyrą ir šeimą.

Teko pažinti vieną kitą vyresnio amžiaus viengūnį. Vyrų apie 45 metus. Rodos, tai turėtų būti patyrimas ir stipriai išsivysčiusio vyro amžius. Koks pasigalėjimo vertas vaizdas, kai jie pilnai atidengia savo aš. Svajoja, kaip apie išganymą, kad galėtų nedirbti, o tik vaikščioti ir gyventi be darbo. Argi Lietuvoje vyrai nedirbo? Geriau jiems gyventi kur palėpėje vienišam, negu vesti be kelių tūkstančių ar namų. Svajoja tik apie tikią dirbtų, o jis galėtų pasislėsti. Normalios vedybos ir normalus gyvenimas vienas kitą paremiant jau nebeįgyrvoja. Žmogus nebevertinamas kaip žmogus ar draugas, o tiesiog kaip daiktas. Tie žmonės negalvoja, ką jie duotų material, bet kiek iš jos paimti galėtų. Nesuprantu, kaip vyrai savigarba gali nusmukti iki tokio laipsnio. Nejaugi tie Vokietijos lageriai paliko mūsų sielų neišdildomą antspaudą, o gal mes ir Lietuvoje buvome tik tokie?

Atrodo, kad mūsų žmonės,

Vokiečių laikraštis "Volksbote" paskelbė prof. Dr. Bolke von Richthofeno straipsnį, kuriame rašoma apie prieš kiek laiko mirusį vokiečių pramonininką Arnoldą Rechbergą, rašiusį tuo reikalu įvairioms sąjungininkų įstaigoms pranešimus ir pasiūliusį stoti liudininku garsiojo Niurnbergo karo nusikaltėlių byloje. Deja, liudininku jis nebuvo pakviestas, nes, suprantama, toks liudininkas tuo metu Niurnberge dar daug kam buvo nepatogus. Bet dabar vis daugiau paskelbiama viešumai dokumentų, rodančių slapstus bolševikų saitus su naciais.

A. Rechbergo raštas prof. Bolke von Richthofeniui buvo įteiktas vieno iš prancūzų atstovų Niurnbergo teisme, kad pasakytų tuo reikalu savo nuomonę. Šis aktas buvo atžymėtas Niurnbergo teismo aktų bylos numeriu "Analysed DE 841 — 19/9/45", bet prieš jį labai smarkiai šokusi amerikiečių "Society for Prevention of World War III", kurioj yra buvę komunistų ir nemaža jų simpatijų. Tos sąjungos gen. sekretorius Mr. Miriam Su-

aet 1946 m. kovo 14 d. parašęs generolui MacNarney JAV krašto apsaugos ministerijoje net laisvą, reikalaujamas Rechbergą dėl tokių tvirtinimų sulmti, o jo turtą konfiskuoti. Girdi, jis norįs tarp santarvininkų pasėti neapykantą ir nesutarimą.

Apie ką gi tame savo rašte Rechbergas pasakoja? — Pirmiausia jis nupasakoja tarp gen. Schleicherio ir jo įvykusių pasikalbėjimą, kaip Stalinas finansavo Hitlerį. Buvusis Reicho kancleris gen. Schleicheris pažymėjo, kad ne kas kitas, o jis, Schleicheris, prisidėjęs prie Hitlerio iškilimo. Būtent — iš slapto Reichsweho sumų paskyrę 40 milijonų aukso markių, kad tuo būdu Hitleris su savo partija galėtų praveisti plataus masto kampaniją. Mat, Schleicherio ištikinimu, ne kiekvienas žmogus galėjęs imtis tokio reikšmingo žygio ir išdrįsti sukurti tvirtą ir pajėgią vokiečių kariuomenę. Pirmą tam reikėjo paruošti vokiečių viešąją visuomenę. O tai padaryti galėjo, jo manymu, tik Hitleris. Schleicherio teigimu, tokią mūši jam pakisęs pats Stalinas, kuris galvojęs, kad reikals imtis žygių tiek rusams vis daugiau pribrestas, nes Anglija su Prancūzija, tikėdamas tariamu Tautų Sąjungos veiklumu, vis daugiau apleidžiančios savo apsiginklavimą. O aktyviai rusų — vokiečių politikai būtinai reikėję greitai atginkluoti Vokietiją. Todėl Stalinas ir pasiūlęs Schleicheriui pradėti tuo reikalu propagandą Vokietijoje. Tam reikalui, Stalino manymu, pats tinkamiausias vyras esąs kaip tik Hitleris.

Rechbergas sakosi tuoju supratęs, kuo visa tai kvepia ir kad Hitleris tą progą pasistengs išnaudoti, kad pasidarytų neribotas Vokietijos diktatorius, tačiau Schleicheris tuo netikėjęs. Jis pasitikėjęs savo įtaka ir buvęs tikras, kad niekada neįleis Hitleriui pasidaryti neaprežtų Vokietijos valdovu. Tačiau tai buvo jo nieku nepagrįsta iliuzija. Paskesnis įvykis, tai Rechbergo mintį patvirtino — veikiai Hitleris nusikratė nemalonių konkurentų jį užmušdamas.

Hitleriui tapus Vokietijos diktatoriumi, Stalinas tuo tiktai džiaugėsi, nes buvo tikras, kad dabar Vokietija tikriausiai suksianti Europoje didžiulį karą, iš kurio jis išsisąs nugalėtojas. Tą jo spėjimą vėlesni įvykiai tik patvirtino. Be Hitlerio Vokietija nebūtų buvusi taip greitai atginkluota. Stalino manymu, Rusijai negalėtų nieko pakenkti, jei į karą būtų įvelta net ir pati Sov. Sąjunga ir per karą prarastų keliolika milijonų žmonių — jos plotai neaprepiami ir žmonių ištekliai neišsenkami.

Rechbergas toliau aiškina, kad Stalinas net buvęs patenkintas nacių pradėtoju žydų persekiojimu. Čia daug padėjęs plk. Nikolai, paskirtas vokiečių prieš

ypač daugelis vyrų visai išmušti iš lygsvarės, normalaus gyvenimo ir galvojimo. Ar nebūtų naudinga, kad mūsų visuomenininkai ruoštų pasikaiti tomis temomis. Manau, taip pat būtų naudinga spaudoje išgirsti pasisakymų tokiųs gyvybiniais klausimais ir pasiūlyti priemonių tam psichiniam nenormalumui ir moraliniam iškrypimui šalinti iš mūsų gyvenimo.

K. Red. pastaba. Autoriaus rašymo forma yra gal kiek per daug apibendrinanti. Tokių neigiamų reiškinijų, beabejo, yra, tačiau mums neatrodo, kad jų būtų labai daug.

I, talka, Tėviškės Žiburiams!

Laikraščių leidimas metai iš metų brangėja. Šių metų bėgyje ir popieris pabrango ir visos kitos išlaidos pakilo. Aišku, daugiau kainuoja ir "Tėviškės Žiburių" leidimas. VISO DELTO "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATOS MOKESTIS IR SIEMET NEKELIAMAS, paliekamas tas pats — \$4 Kanadoje bei JAV ir \$4,50 kituose pasaulio kraštuose. Tuo būdu "Tėviškės Žiburiai" ir toliau lieka pigiausias lietuviškas savaitraštis pasaulyje. Sitą mes darome tik pasitikėdami nuosirdžia savo bičiulių ir skaitytojų parama. Nuo Tamstų visų paramos priklauso visos galimybės laikraštį leisti ir jį toliau tobulinti. "Tėviškės Žiburiams" reikia dar daugiau naujų skaitytojų! Suraskime kiekvienas nors po vieną naują skaitytoją!

KIEKVIENAM TALKININKUI,

kuris suras bent du naujus skaitytojus, "TŽ" duos vertingą premiją — garsiojo italų rašytojo Guairechi knygą "Mažasis Don Kamilius pasaulis". Knyga kainuoja \$3.50.

KIEKVIENAS NAUJAS SKAITYTOJAS,

užsiprenumeravęs laikraštį šio vajeus metu, galės gauti priedą Al. Barono romaną "Užgesęs sniegas". (Knyga bus siunčiama platintojui pranešus arba pačiam paprašius).

MIELI SKAITYTOJAI, MES JŲSŲ TARNYBOJE, PADEKITE MUMS TAS PAREIGAS EITI!

"TŽ" ADMINISTRACIJA.

Adresas:
941 DUNDAS ST. W., TORONTO, ONT.
Tel. EM. 3-6813

Lietuviai pasaulyje

manoma kviesti vieną lietuvių aktorijų trupę su vaidinimu. A.

KNYGA APIE SV. KAZIMIERĄ

Zenonas Ivinskis, SV. KAZIMIERAS, 1458 - 1484, New York 1955, Spaudė TT Pranciškonų Spausdė, Brooklyn, 222 psl., Kaina nepažymėta.

Ta vieną šventąjį teturime, bet, deja, ir to gerai nepažįstame iki šiol neturime nė paskelbtos išamios jo biografijos. Kadaiše Lietuvoje buvo išpausdinti mažą knygėlę apie jį prof. A. Alekna, o tremtyje ne daug ką didesnę išpausdino prof. S. Sužiedėlis. Abiejų buvo pasinaudota ankstyvesniais veikalukais, paremtais daugiausia žiniomis pirmųjų dviejų knygelių, paskelbtų ryši su kanonizacijos byla dar 16 ir 17 amž. (Ferrarius 1521 ir Swięciecki 1604). Net nuostabu, kad iki pat mūsų laikų niekas nesiėmė taip idomos ir prasmingos temos. Juk tai buvo Lietuvos valdovo šeimos narys, suvaidinęs tam tikrą politinį vaidmenį Lietuvos gyvenime, beabejojant, turėjęs ir didelės moralinės įtakos visai aplinkai. Jis vienu metu buvo savo tėvo lyg ir atstovu Lietuvoje. Šešioms dešimtims metų pralinkus panašioje padėtyje Lietuvoje buvo sv. Kazimiero brolėlis Zigmantas Augustas. Maždaug ir tokio paties amžiaus. Bet kaip priešingos tai buvo asmenybės! Klip nevienodai jie gyveno! Apie Zigmanto Augusto šį laikotarpį mes turime plačią ir idomią Kolanowskio studiją. Gi apie sv. Kazimierą — nieko. Deja, net apie ilgą jo tėvo valdymą (52 metai) taip pat bendro pobūdžio studijos iki šiol nesulaukėme. Tad sv. Kazimiero asmenybei bei jo vietai mūsų krašto istorijoje išaiškinti dar reikalinga gilių ir plačių studijų.

Prof. Ivinskis šioje savo studijoje nei nemano gylintis į visus su sv. Kazimiero vardu susijusias problemas. Medžiagos tam tektų ieškoti daugiausia pacioje Lietuvoje ir Lenkijoje. Autoriui tuo tarpu buvo prieinama pirmiausia Vatikano medžiaga. Aišku, kad tai yra tokia medžiaga, kuri liečia šią asmenybę kaip šventąjį — jo kanonizaciją, kultą ir pan. Dėl to šis 222 knygų puslapių sv. Kazimiero gyvenimui aptarti teskirta vos 23 puslapiai, o visa kita skiriama išaiškinimui įvairiems neaiškumams kanonizacijos klausimu ir pavaižduoti kaip šio mūsų vienintelio šventojo kultas paplito Lietuvoje, tarp lietuvių išeivių ir kituose kraštuose.

Siais pastaraisiais klausimais autorius duoda labai daug ir višiskai naujos medžiagos. Jis prieina išvados, kad 1521 m. pradėta kanonizacijos byla nebuvo baigta ir Kazimieras šventuoju buvo paskelbtas 1602 m., nors net pacioje Klemenso VIII breveje sakoma, jog šventuoju jis paskelbtas jau Leonas X. Šio kieno nuomonės jau anksčiau laikėsi visa eilė istorikų, tačiau niekas nebuvo bandęs tą taip kruopščiai įrodinėti, nei vertinęs visų argumentų pro ir contra.

Idomus yra skyriai apie sv. Kazimiero kulto paplitimą Lietuvoje, o ypač įvairiuose svietimuose kraštuose. Ar daug kas buvo anksčiau girdėjęs apie plačią po Europą išvežiotas Lietuvos šventojo relikvijas arba kad yra sugrįžusios net 98 knygutės išleistos Vakaruose jam pagerbti?

Studija puošia gausios iliustracijos. Tai gausūs sv. Kazimiero portretai, jį ir jo gyvenimą liečią paveikslai, su jo vardu susiję pastatai ir tt.

Kaip sakytą, apie sv. Kazimiero gyvenimą ir jo vaidmenį ano meto Lietuvos valstybės gyvenimui autorius mažai terašo. Šiuo atžvilgiu mūsų žinojimas neprasilepia. Autorius kartoją seniai istorinėje literatūroje klaidžiojanti, ištikrųjų niekieno dar neįrodytą, teigimą, jog sv. Kazimieras veikęs tėvą, kad truktų rytų apiegių maldnamų statymą (Autorius čia vartoja statiatių terminą, nors iki 17 a. vidurio jo visai nebuvo). Tiesa, autorius bando sušvelninti tai, prisijungdamas prie Papee — esą, prašęs tėvą tik neleisti cerkvių statyti ten, kur jos ne-

buvę reikalingos (22 psl.).

Rytų apeigų bažnyčios padėties diklojoje Lietuvos kuni-gaikištyje klausimu literatūra jau ne mažą, tačiau išsamios studijos, deja, dar nesulaukėme. Daugiausia tą klausimą lietu-sai, stengėsi įrodyti kaip Rytų Bažnyčia buvusi persekiojama, o kad ji atsilaikiusi, tai rodą jos gaivalingumą ir jos išpažinėjų gausumą. Tai iškelti stengėsi ir įvairios archyvinės komisijos, paskelbusios tikrai tezei paremti ištisus toms dokumentų. Tačiau niekas niekur neužtikto tokio cerkvių statybą draudžiančio autentiško dokumento, o tą tezę iškėlė pagal poleminę medžiagą iš katalikų ginčų su nekatalikais 16-17 a., kai buvo vėl prisimintos ir senosios dar Jogailiųjų laikų privilegijos apie nekatalikų beteiškumą. Nors praktiškai ir nebojamos, jos Zigmanto Augusto buvo atsauktos. Kad Lietuvoje galėjo veikti viso krašto mastu draudimas statyti cerkves, bent 15-16 a., visiškai neįtikėtina. Tokis draudimas negalėjo įtillti į ano meto Lietuvos santvarkos rėmus. Dar nei vienas autorius niekad ir nebandė teigti, kad cerkves statyti būtų buvę uždrausta pvz. rytų apiegių išpažinėjų dvaruose. Daugiausia kalbama, kad jas statyti būtų draudžiama Vilniuje ir kad, esą, Konstantinas Ostrogiškis, pasidavęs Vilniaus kasteionui, jų pristatęs, net mūrinių, nebodamas draudimo.

Manytume, kad šita senai literatūroje kartojama teigima reikėtų vieną kartą patikrinti. Juk ano meto Vilniuje buvo net kelios jurisdikcijos, ne vien mies-to magistrato. Buvo dar pilies seniūno arba vaivados, katalikų vyskupo, rytų apiegių vyskupo-metropolitito ir dar kelios mažesnės. Kiekviena tokia miesto dalis tvarkėsi visiškai laisvai. Tai kas gi galėjo neleisti statyti cerkvių vad. metropolitito jurisdik-cijos miesto dalyje? O vyskupinė dalyje, beabejojant, niekas neleido ir be jokio dokumento, lygiai vienuolių bei magistrato ir pilies jurisdikcijos dalyse, kur galiojo dvasinė Vilniaus vyskupo valdžia. Dėl to ištikrųjų visos senosios cerkvės ir buvo vad. metropolitinėje miesto dalyje, o dėl jos sienų visą laiką ėjo ginčai su vyskupu. Šita metropolitinė miesto dalis buvo apie katedra-linę cerkvę prie Išganytojo vartų ir kylančiame šlaite Didžio-sios gatvės link.

Nenurodydamas šaltinio, autorius sako, kad dedant sv. Kazimiero bažnyčiai pamatus tenai aplink rinką buvo pilna cerkvė-lių — viena prie kitos (105 psl.). Atrodo, tai perdėtas išsireikšimas. Ištikrųjų tiksliau būtų buvę sakyti Zuvų rinkos rajone ir toliau Vilnios link. Sv. Kazimie-ro bažnyčia juk ir buvo pastatyta metropolitinės miesto dalies pašonėje. Vietoje "aplink rinką" būtų tiksliau buvę sakyti paliai rinką, nes kitoje rinkos (rotušės aikštės) pusėje ištikrųjų nebuvo nei vienos cerkvės.

Kad ir iš oficialaus dokumento paimtas teigimas, jog 1583 m. Vilniuje tebuve 6 katalikų bažnyčios ir 20 rytų apiegių cerkve-lių, beabejojant yra perdėtas ir reikalingas komentarų. Mes žino-me gerokai daugiau, ne 6 katalikų bažnyčias. Juk vien pilies rajone kadaise buvo net trys bažnyčios. Jei 1583 m. pilies rajone buvusi sv. Onos bažnyčia jau buvo sunykusi, tai tebebuvo katedra ir pilies kalnė sv. Martyno bažnytelė. Toliau neabejotinai jau buvo sv. Jono, pranciškonų Marijos Snieginės, sv. Mykalojaus, Bernardinų, Dominikonų, Bonifratrų, sv. Jurgio, o gal ir dabartinė sv. Onos bažnyčia jau buvo ar buvo statoma. Jei nuncijus kitai prašo, tai jis, matyt, ką nors kitaip supranta — pvz. ima tik sienom apsuptą miesto dalį, neima pilies rajoną ir pan.

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ, laimėjusi š. m. "Draugo" premiją \$1.000 už romaną "Aštuoni lapai". Premiją, kurią paaugokė kun. dr. J. Prunskis, buvo išteiki Chicagoje sausio 15 d. Autorė gyvena Montrealy ir dirba "Life" apbraudos bendrovėje. Čia ji gyvai reikiiasi kultūriname tautiečių gyvenime, ypač dramos teatre. Prieš keletą metų ji yra išleidusi poezijos rinkinį "Metūges", kuris vertintojų buvo įvairiai sutiktas. Autorė reikišėsi ir periodinėje spaudoje — novelėmis ir eilėraščiais. Kurį ji pradėjo būdama dar mokyklos suole Lietuvoje ir savo rašinius spausdino vaikų laikrašty "Žiburėlis", kurį leido Raud. Kryžius, redagavo rašytojas Stp. Zobarskas. Kurį laiką ji dirbo Kau-no Jaunimo Teatre, kur vadovų buvo pastebėtas jos talentas.

KELI ŽODŽIAI APIE BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ, "METŪGES" IR PRIPAŽINIMĄ

1952 metais Birutė Pūkelevičiūtė debiutavo poezijos knyga "Metūges". Knyga išleido Baltijos leidykla, Toronto. Kaip žinia, ir pati autorė gyvena Kanadoje (Montrealyje). Taigi pirmi B. Pūkelevičiūtės kūrybos puslapiai buvo sukurti ir išleisti mūsų, Kanadoje apsigyvenusių lietuvių, tarpe. Galbūt dėl didžiojo JAV-bių lietuviškos spaudos dalis ir "Metūges" pažvelgė kreivai ir nelabai atdyžia akim — tarytum vis dar tebebutų snobiskas sostinės ir provincijos padalinimas gyvas. Galbūt, ir dėl kitokių (nedaug kilnesnų) priežasčių. Kiekvienam atveju autorės pirmoji knyga nebuvo sutikta taip, kaip deryje sutikti talentinges, jaunos rašytojos. Ir Kanados spauda nevisa paminėjo knygą: Montrealio savaitraštis, atrodo, pamiršo "Metūges". Todėl šiandien, kad jaunosios rašytojos vardas bus linksnuojamas ir tu, kurie neseniai moraliai linkinodami taršėsi neatsimena tokios ilgos pavardės, ir tu, kurie nešvariai kikendami pozavo kuklumo ir susilaikymo dorybių mumijas, — mums ramu širdyje, kad buvome vieninteliai drįsę pasakyti paprastą ir aiškią tiesą — Birutė Pūkelevičiūtė jau pirmojo knygos pasirodė tikrai subrandusi ir savarankiška ir talentinga rašytoja.

1953 m. kovo 19 (Tėv. Žib. 11 (168) Nr.) rašėme: "Nežiūrint plokščių kronikinių šypsenų ir rankų, skubiai nusiplovusių nuodotos dorybės vandeniu, mūsų poezijoje atėjo naujas vardas".

Tegalime pridurti: taip pat ir prozon. Ir linkėti jaunai autoriui ir toliau, pamiršus netikrus apolodismentus ir saldžias šypsenas, būti sau žmogum ir mylėti savo žodį.

Henrikas Nagys.

Pasigėrėtinas inform. leidinys apie Lietuvą

Prieš penkis bene metus Lietuvos Laisvės Komitetas pramantė reikalą išleisti "Handbook on Lithuania". "Ne dėl jo kaltės" sumanymas nebuvo iki šiol įgyvendintas, palikdamas tuštumą, kurią kaikas manė būsiant galima užtikti politikierių kalbomis. Informacinis leidinys pasirodė buvo tiek reikalingas, jog lietuviams nesusgebant, šio darbo, paskatintas iš šalies, emėsi Chicago universitetas, pavesdamas "The Handbook on Lithuania" parašyti savajam personalui. Šeši amerikiečiai: profesoriai prižiūrėtojai: Hoselitz, Harris, Carson, bendradarbiai: De Porte, Wundheilė ir Starsinic, redaguojant diplomantui Benediktui Mačiui-

kai pateikė imponantišką veikalą, kuris privalo būti kiekvieno pasaulio bibliotekai, kiekvienos valstybės kanceliarijoje ir JTautų delegatų staliuose.

Dabartinė mizeriška "LTSP" palyginama su nepriklausoma Lietuva ir vaizdingai bei įtikinamai atskleidžia laisvos tautos gyvenimo džiaugsmą ir gerbūvis! Knyga spausdinta rotavimais nesusgebant, šio darbo, paskatintas iš šalies, emėsi Chicago universitetas, pavesdamas "The Handbook on Lithuania" parašyti savajam personalui. Šeši amerikiečiai: profesoriai prižiūrėtojai: Hoselitz, Harris, Carson, bendradarbiai: De Porte, Wundheilė ir Starsinic, redaguojant diplomantui Benediktui Mačiui-

Darbininko dramos konkursas jūry komisijos paskutinis posėdis įvyks sausio 20 d., penktadienį. Tada paskirta premija bus įteikta sausio 29 d. per Darbininko vakarą. Anksčiau laimėjęs autorius nebus skelbiamas. Premijos dydis — \$500.

Adomo Galdiko kūrinių paroda sausio 7 d. atidaryta Feigl Gallery, 601 Madison Ave., Niujorke. Ji veiks iki sausio 21 d. Parodoje išstatyta 23 kūrinių, daugiausia aliejiniai paveikslai.

Feigl galerija viena žymiausių Niujorke. Lietuvio dailininko paroda šioje galerijoje didelės įnašas ir mūsų meno populiarinimą. Tai antra A. Galdiko paroda Niujorke, pereinantis metais buvo pirmoji, kurios metu amerikėnė spauda augštai vertino A. Galdiko kūrybą, jo originalumą ir lietuviškumą.

Adomas Galdikas ir JAV-bes atvyko 1952 m.

Dabar išstatytieji paveikslai naujausi, daugiausia sukurti 1952-3-4 metais, tik vienas paveikslas sukurtas 1947 m.

Liet. Kat. Mokslių Akademijos reorganizacinis komitetas, į kurį įeina vysk. V. Padolskis, prof. dr. Z. Ivinskis, prof. dr. J. Eheretas, prof. dr. J. Liutima, SJ, ir kun. kun. dr. J. Vaišnora, MIC, paskelbė akademijos įstatus ir ruošiasi pravesti rinkimus į Akadem. valdybą. C. Valdyba bus sudaryta Italijoje, rev. komisija taip pat Europoje kur nors, o sekijos numatomos organizuoti kituose kraštuose.

Kun. Justinas Vaišvila gavo daktaro laipsnį Romoje Gregorianumo un-te Rytų Studijų Institute.

"Keturi valdovai" — Stasio Džiugo apysakaitė jaunimui, iliustruota dail. VI. Stancikaitės keturiomis spalvomis, jau atspausdinta Italijoje ir greitai laiku pasirodys knygų rinkoje. Leidėjai — lietuvių Išeiviai.

C. Sasnauskui, vienam pirmųjų lietuvių muzikų kompozitorių, sausio 5 d. suėjo 40 metų nuo mirties.

Adomas Varnas ir mūsų menas N. Y.

Kai lietuvių studentai dailininkai drąsiai išstė savo kūrinius Chicagoje, Adomas Varnas juos sveikino ir iškėlė jų drąsą be kieno nors pristatymo išeiti visuomenėn. Varnas sako, kad tai bene naujas dalykas visam Vakarų pasaulyje, kad dar nebaigę mokyklų jaunieji menininkai drįsta rodytis viešumoje. Jis džiaugėsi jų gražiu idealizmu ir kreditą davė nepriklausomai Lietuvai, kuri sugebėjo išaukšinti toki gražų atžalyną.

Adomas Varnas džiaugiasi, kad materialistinėje aplinkoje jaunieji lietuvių dailininkai žavi savo dvasiniu gaivumu ir nepalūžtumu ryžtu žygiuoti pasirinktu keliu — atskleisti savyje slypinčias menines galias ir

Baden - Powel mirė prieš 15 metų

(SKS) Prieš 15 metų, 1941 m. sausio 8 d., Kenijoje, Afrikoje, mirė skautybės įkūrėjas lordas Robert Baden - Powell. Beveik pusę savo gyvenimo jis praleido kariuomenėje, pagarsėjo žygiuose Indijoje ir Afrikoje. Ypač nuostabus buvo Mefekingo apgynimas. R. Baden - Powellis su vos 800 karių igula atsilaikė prieš dešimteriopai skaitlingesnius borus net 217 dienų, kol atėjo išvadavimas.

Apgulime kariuomenėje talkininkavo ir berniukai. R. Baden - Powellis pastebėjo, kad berniukai gali padaryti nuostabių dalykų, jei jiems leidžiama veikti ir jais pasitikima. Tai paskatino jį išbandyti berniukus ir taikos metais. Ir štai, jis 1907 m. Brown sea saloje surengė pirmąją stovyklą Londono berniukams. Iš čia ir nuo tada prasidėjo pasaulinio masto skautybės sąjūdis, padaręs ir tebedarąs daug teigiamos įtakos vaikų auklėjimui.

Per tą laiką skautija pergyveno didžiulius karus, stingdancias pokario pasekmes, tačiau po kiekvieno sukrėtimo atgijo naujomis varsomis. Gili savo siekiamais idealais, patraukli metodais, įdomi savo forma, tarptautiška, narių tarpe turinti įvairaus

TAIP LENGVA PAGAMINTI PYRAGAIČIUS IR PUDINGĄ SU

DR. OETKER

Iš kultūros ir knygų pasaulio

augščiausia kūrybinį lygį.

Jau žymiai toliau pažengusių lietuvių jaunų dailininkų suveitimų pripažintais talentais paroda surengė toks lietuvis žurnalistas. Paroda daugelio nuomone buvo įdomi ir ją net aplankė keli mūsų dailės veteranai ir jų buvę dėstytojai. Bet vien tik "Darbininkas" Brooklyne rado reikalo parodą gražiai aptarti! Ir tai daugiau išskeldamas žurnalistą ne meną!

Tiesa, kai tas žurnalistas pasiūlė savo patalpas kanadiečiams lietuviams dailininkams, tai nei vienas iš jų iki šiol neatsakė. Pagarba priklauso Adomui Varnui už jo dvasinį gaivumą! ...

(a).

88% pardavinėja nepadorius leidinius

Toronto arkivyskupijos katalikių moterų sąjunga, pradėjusi vaju prieš tvirknancias knygas, per 600 savo atstovių aplankė 906 parduotuves ir rado, kad 800 jų platina nepadorius leidinius. Iš tų 800 parduotėjų 590 sutiko mieliai bendradarbiauti ir daryti visa, kad jų parduotuvėse jie nebebutų platinami; 126 sutiko, kad ir nelabai noriai, tokius leidinius pašalinti iš savo kioskų; 86 atsisakė bendradarbiauti. Paprastai platintojai, gavę knygas iš leidėjų, gali arba pardavinėti, arba gražinti atgal kaip neparduotas. Daugelis platintojų šio vajuas metu taip ir padarė. Buvo pastebėta, kad nepadorių knygų leidėjai vajuas metu ėmė siųsti savo ledinių žymiai daugiau nei paprastai, bet dauguma platintojų grąžino juos atgal. Apskritai, platintojų nuomone, nepadorių knygų platinimas visai išnyktų, jeigu visi platintojai būtų vieningos nuomonės. Atsisakiusieji bendradarbiauti katalikių moterų vajuje platintojai mano, kad kovą reikėtų pradėti ne nuo paskirų platintojų, bet nuo platinimo agentūrų ir pačių leidėjų.

Vokiečiai piktai murma kad nežiūrint pakartotinų prašymų vakariečiai "sąjungininkai" iki šiol jiems nėra grąžinę apie 400 tomų Trečiojo Reicho ir jo ginkluotojų pajėgų archyvų.

Latvių Meno Draugija "Zilais Zirnelis" neseniai surošė grafiko Sidismunds Vidbergs darbų parodą Niujorke senamiestyje. Tai yra jau senesnės kartos latvių menininkas žinomas Europoje.

Išgaliojo "Copyright" teisę Praėjusių mėnesį UNESCO pastangomis išgaliojo "The Universal Copyright Convention", kurią ratifikavo jau šios valstybės: Andora, Kanbodija, Čili, Kosta Rica, Vak. Vokietija, Haiti, Vatikanas, Izraelis, Laos, Liuksemburgas, Monako, Pakistanas, Filipinai, Ispanija, JAV, D. Bri-

tanija, Kanada ir Australija.

Visose šiose šalyse gyvena muzikai, rašytojai, dailininkai, skulptoriai ir mokslininkai bus įstatymais apsaugoti, kad jų darbu nesinaudotų kiti asmenys. Copyright teisę pasinaikina arba po 25 metų kūrinį išleisus arba autoriui mirus — tada juo gali naudotis visi. Didžiausia naujiena buvo, kad šią konvenciją pasirašė Amerika, kuri iki šiol naudavosi Europos ir kitų kontinentų kūrinius be baimės.

Laukiama, kad pasirašys ir S. Sąjunga. Tuo atveju lietuviškos leidyklos, leidžiančios sovietų išleistas knygas be leidimo atsiųdurtų nemalonių padėty. Sovietai pranešė, kad visi autoriai, kurių knygas išleido jų Valstybinė leidykla, gali prašyti apmokami. Jie apmokės užsieniečių rašytojus, kaip apmoką savuosius — už 25 masinėle prirašytus puslapius 900 rublių už vertimą ir 1.500 už originalą.

Paminint Stp. Vykinto 50 metų sukaktį "T2" 1955 m. Nr. 52 yra išbrovusi datų klaida. "Liet. Aide" Stp. Vykintas literatūros skyriaus redaktoriu išbuvo iki 1938 m. rudens. 1938 m. gavo Svedų stipendiją, 1939 m. studijavo Paryžiuje.

Sydno radijas Kūčių vakarą transliavo lietuvišką valandėlę, per kurią buvo duotos Sydno lietuvių choro, vedamo A. Pluko, kalėdinės giesmės ir kapelionės žodis prie Kūčių stalo.

Redakcijai prisiųsta

Jurgis Jankus, Senas Kareivis Matutis — pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti. Išleido Terra, spaudė M. Morkūno spaustuve, Chicago, Ill., 1.000 egz., 1955, 240 psl., įrista kolenkoro viršeliuose. Kaina nepažymėta.

Jonas Mekas, Semeniskiū idilės, Brooklynas, 1955 m., Aidų leidinys, Atspaudė Pranciškonų spaustuve, 62 psl., Kaina nepažymėta, parduodama po \$1.

J. Gliada, Raidžių pasėliai, išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1955 m., spaudė Draugo spaustuve, aplankas dailininko Murino, Chicago, 312 psl., kaina 3 doleriai.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA LTD., Londone, siunčia I LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaisiais ir kit. 100% garantija — pilnas draudimas. Visus reikalingus mokescius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono, Anglijos, tad labai greitas pristatymas.

Prašykite mus siunčiamų I LIETUVĄ gėrybių sąrašo:

OVERSEAS CARGO CO.

4426 Rockwell St.,

Chicago 32, Ill.

Tel.: YArds 7-4337.

Jau galima gauti

kan. A. Sabaliausko maldaknygę

Viešpaties Angelas

Maldaknygę yra labai gražiai išleista. Ją galima gauti pas visus knygų platintojus ir pas leideją. Kaina: odo lux \$4.50, kalenkoru auks. \$3.00.

E. Vilutis

3808 Alder St., East Chicago, Ind.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

DIDŽIAUSIAS LITUANISTIKOS ŽINYNAS, LIETUVIŲ KULTŪROS PAMINKLAS.

Iš suprojektuotų 20-21 tomo septyni jau išpausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstė iki galo.

LAIKAS ĮSIGYTI, nes nuo VIII tomo LE bus spausdinama TIK PRENUMERATORIAM.

Lengvos sąlygos: įmokejusiems bent už vieną tomą, visi išejusieji tomai siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsisakiusiam priimtiniomis dalimis. Vieno tomo kaina JAV \$7.75, visur kitur \$8.00. Užsakymai siųstini šiuo adresu: J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija, 285 C Street, South Boston 27, Mass., USA.

PASKUBĖKITE — ATSARGOS RIBOTOS!

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

PARDUODU IR STATAU NAUJAS KROSNIS, OILBURNERIUS IR GAZBURNERIUS. Duodu išimokėjimui iki dviejų metų.

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus. Pranešu savo naująjį adresą:

999 College St., Toronto. Tel. OL 6123

ANT. JUOZAPAITIS

Juokis — būk linksmas.

Juokas sveikatai, kaip mašinai tepalas (kuo sunkiau dirbi, tuo daugiau jo reikia). Įsigyk sau ir draugams kišeninį, iliustruotą Vaivos Juokų Patarėją

JUOKTIS SVEIKA.

Tai 300 juokų rinkinys, 100 iš jų — "juokai iki ašarų".

Paskubėk, siųsk du dolerius.

Vaivos gen. platintojas

N. JONUSKA

15 Cotton St.

Roslindale, Mass.

MEDŽIAGOS — VAIŠTAI — MAISTAS I VISUS RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS

Muitas ir visi primokėjimai atliekami čia.

Garantuotas pristatymas.

JANIQUE TRADING CO.

CENTRINĖ ISTAIGA:

835 Queen Street W., TORONTO, Telefonas EM. 4-4025. WINNIPEG, Man., 677 Main St. Telefonas 927695. HAMILTON, ONT., 652A Barton St. Telefonas LI. 5-0264. ST. CATHARINES, Ont., 198 King St., Tel. MU. 2-6796. EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St. Tel. NO. 23839. BUFFALO, N.Y., USA, 1162 Broadway, Tel. FI. 1272. WINDSOR, Ont. 439 Mercer St., Tel. CL. 6-3866. CLEVELAND, Ohio, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH. 1-5547 ir kitose vietose.

JOINT REALTY LTD.

899 BLOOR ST. W. OL. 6381

Geriausieji pirkite ar parduosite nekilnojamąjį turtą kreipdamiesi į didžiausią visoje Kanadoje lietuvišką įstaigą.

\$5.000 įmokėti, vienas murgičius, 10 kambarių per du augštus, atskiras, mūrinis namas, dvi vonios, vandeniu alyva šildomas, garažas, High Parke. Klauskite R. Žulys.

\$6.000 įmokėti, vienas murgičius, 9 kambarių per du augštus, atskiras, mūrinis namas, privatus įvažiavimas, garažas, vandeniu alyva šildomas, High Parke prie pat Bloor. Klauskite P. Budreika.

\$5.000 įmokėti, vienas murgičius, 9 kambarių, atskiras, mūrinis namas, vandeniu alyva šildomas, garažas. Klauskite A. Bludžius.

\$19.500 pilna kaina, 8 kambarių per du augštus, puikus mūrinis atskiras namas, gražioje vietoje, turi garažą. Klausite F. Senkus.

\$14.900 pilna kaina, 9 kambarių per du augštus ir 3 kambariai rūsyje, trys virtuvės, vandeniu alyva šildomas, atskiras mūrinis namas, privatus įvažiavimas, garažas. Klausite N. Plioplys.

\$4.000 įmokėti, vienas murgičius, 8 kambarių mūrinis, labai gerai užlaikytas namas, garažas, patogioje vietoje gyventi ir nuomot. Klausite A. Poleckis.

\$8.000 įmokėti, vienas murgičius, 8 didelių kambarių mūrinis namas, vandeniu alyva šildomas, gražiojo High Parke vietoje, privatus įvažiavimas, garažas. Klausite S. Jucevičius.

Turime dar daug pasirinkimui namų įvairiose vietose ir įvairių kainų bei stilių, tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas bei patarimus. Klauskite: J. BALTAKYS, B. KRIAUCELIUNAS, J. KASKELIS, P. KRILAVIČIUS, J. KAMISAITIS IR J. KARPIS.

Visais murgičių sutvarkymo, įmokėjimo padidinimo, draudimo ar kitais nekilnojamojo turto reikalais kreipkitės ir lengvai išspręsite. Skambindami klauskite: J. KARPIS.

Didelė naujiena norintiems pirkti farmas.

Už mažus pinigus gali turėti geras ir gražias farmas, kurios pilnai tinka, kaip ir brangiai kainuojančios, auginimui tabako. Apie tai galvojantieji nepaleiskite progos ir dėl smulkesnių informacijų skambinkite, klausdami: R. ŽULYS arba J. KARPIS.

PRIKLAUSOME TORONTO, ONTARIO, KANADOS IR TARPTAUTINEI REAL ESTATE SĄJUNGOMS.

A. MORKIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 BLOOR ST. W. TEL. OL. 8450.

Pirmasis lietuvis Toronto REALTOR, priklausantis Toronto Real Estate Board & National Association of Real Estate Boards.

TODĖL:

1. Didžiausias pasirinkimas namų ir biiznių visuose miesto rajonuose su įvairiais įmokėjimais ir įvairiomis kainomis.
2. Parūpinamos paskolos su 6%.
3. Geriausios sąlygos murgičius sutvarkyti.
4. Įsitikinimui, — prieš perkant ar parduodant bet kokią nuosavybę malonėkite poskambinti agentams:

F. JONYNAS, tel. OL. 8459, V. MORKIS, tel. OL. 8459.
V. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450, J. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450.

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija

DEDA NAUJAS APSILDYMO KROSNIS:

- * Vandens ir oru apšildymo,
- * Paprastas ar "Air Conditioning",
- * Perstato apšildymą iš anglių į alyvą.
- * Taip pat atlieka įvairiausių elektros instaliacijos darbus.

Pigiausios kainos.

Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.

Išimokėjimo sąlygos — 24 mėn. Techniški patarimai veltui.

Smitas Electric and Heating Co

71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. OL. 8719.

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. ME. 2471

Perkant ar parduodant bet kokią nekilnojamoją nuosavybę, poskambinkite į šią lietuvišką gerai žinomą firmą. Sukeliame murgičiai bei sudarome paskolas labai mažu procentu. Turime didį pasirinkimą namų, biiznių, farmų, sklypų ir tt. visuose Toronto rajonuose.

BROCK - COLLEGE.

\$1.200 įmokėti, 6 labai gerų k., tikro mūro, labai svarus namas, moderni virtuvė, geras rūsys, gražus kiemas.

INDIAN RD. - GRENADIER RD., \$3.400 įmokėti, 10 didelių k., square plano, tikro ir gero mūro, visai atskiras namas; vandeniu alyva šildomas, 2 modernios virtuvės, 2 tualetai, gražus kiemas su įvažiavimu — iš gatvės. Geros mokėjimo sąlygos!

ELORA RD. - CLENDENAN, \$7.000 įmokėti, 7 didelių kamb., per 2 augštus, square plano, visai atskiras, rupestų plytų namas. Šis namas beveik naujas, labai modernus ir gali patenkinti labiausiai išlepusį skonį!

OAKMONT RD. - BLOOR, \$10-12.000 įmokėti, 17 didelių kamb., centrinio plano, visai atskiras, gero mūro namas; vandens - alyvos šildymas, 6 mod. virtuvės, 4 tualetai, 2 šaueriai, labai didelis kiemas su dvigubu mūriniu garažu, vieta dar keliems paražams - privatus įvažiavimas. \$500 mėnesinio pajamo.

ARDAGH AVE. - JANE ST., \$7.000 įmokėti, visai atskiras, 7 gražių kamb., kvadratinio plano, rupestų plytų, labai modernus namas, vandens alyvos šildymas, didelė moderni virtuvė, gražus kiemas, garažas. Balansui viena atvira skola.

P. MALIŠAUSKAS
Bus.: ME. 2471, Res.: KE. 7425

HAVELOCK ST.

\$2.500 įmokėti, 9 kambarių, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, kietmedžio grindys, vandens alyva šildomas, 3 virtuvės, puikus parkinys, geros išimokėjimo sąlygos, skubus pardavimas.

INDIAN D., \$3.000 įmokėti, 9 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, moderni virtuvė, mod. vonia, geras išimokėjimo sąlygos, skubus pardavimas.

CLENDENAN - BLOOR, \$6.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras šiuurkščių plytų namas, kvadratinis planas, moderni virtuvė, mod. vonia, geras išimokėjimo sąlygos, skubus pardavimas.

OAKMOUNT RD. - BLOOR, \$8.000 įmokėti, 13 kambarių atskiras mūrinis namas, 3-jų atskirų butų. Vandeniu alyva šildomas, kietmedžio grindys, modernios virtuvės, mod. vonios, privatus įvažiavimas, pilna kaina \$20.000.

\$12.000 įmokėti, 11 atskirų butų, viso 43 kambarių, vienu metu senumo, atskiras mūrinis pastatas, vandeniu alyva šildomas, garažai.

P. KERBERIS
Bus.: ME. 2471 - Res.: LL. 1584

Mann & Martel

REALTORS

1199 BLOOR ST. W., TORONTO. TELEF. OL. 8481

1. Siūlome patikimiausių namų pasirinkimą visame Toronte.
2. Sudarome labai geromis sąlygomis paskolas iš bankų.

\$13.900 pilna kaina, 6 kambarių atskiras, mūrinis namas, dvi modernios virtuvės, alyva šildomas, dvigubas garažas. Randasi Bloor ir Lansdowne rajone.

\$15.400 pilna kaina, 6 kambarių atskiras, kvadratinio plano namas, modernus alyvos apšildymas, puiki virtuvė, šoninis įvažiavimas, garažas. Randasi Bloor ir Windermere rajone.

\$3.500 įmokėti, 9 kambarių per du augštus, mūrinis namas. Dideli kambariai, vandeniu alyva apšildomas. Dvi virtuvės, privatus įvažiavimas, 3 mūriniai garažai. Randasi Gladstone ir Queen rajone.

\$3.900 įmokėti, atskiras, mūrinis, 8 kambarių duplexas, vandeniu apšildomas, privatus įvažiavimas. Randasi Bloor ir Brock rajone.

Skambinti
Ant. MICIUNAS
Tel. OL. 8481.

DEMESIO NAMŲ SAVININKAMS!
Skubiai reikalingi Roncesvalles - High Park ir Bloor rajonuose 6-8 kambarių namai. Dauguma mūsų pirkėjų sutinka duoti gerą kainą su augstu įmokėjimu. Prašome skambinti dar šiandien!

\$3.900 įmokėti, Beatrice - College. mūrinis, gero plano, alyva šildomas, 9 k., 2 virtuvės, garažas, balansui viena skola.

\$1.900 įmokėti, Dundas - Lisgar, 6 k., 2 virtuvės, alyva šildomas, garažas.

\$2.400 įmokėti, Dundas - Ossington, mūrinis, 8 k., 3 virtuvės, alyva šildomas, geros pajamos.

\$5.000 įmokėti, Sunnyside rajone, atskiras, mūrinis, 12 k., 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, nepaprastai didelis kiemas, garažai.

DAR TURIME 400 lotų perdevimui šiuuriniame Toronte, yra vanduo, kanalizacija. Dėl smulkesnių informacijų prašau skambinti S. KUZMAS.

Didelis pasirinkimas didesnių namų, geromis išimokėjimo sąlygomis.

Skambinti
KUZMAS.
Tel. OL. 8481.

SVARA - GYVENIMO PAGRINDAS!!

Valymas rūbų naujaisiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited
Specialybė:
Cheminių valymų įvairių rūšių užuolaidų.

Garantuotas saugojimas. Mokama atsiimant. Garantuojama. Pasiimame ir pristatome.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viską dukite žinomai firmai:

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557
30 metų valymo patirtimas

GERIAU PAS LIETUVI, NEGU SVETIMTAUTI!

Visais auto remonto reikalais mielai pasirengę padėti

Imperial Auto Collision

Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas.

PATARIMAI DUODAMI VELTUI

Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai Pakraunamos gazo-alyvos baterijos Sureguliuojami ratai

561 - 567 KEELE ST.
1½ Block South of St. Clair
TORONTO, ONT.

TEL. RO. 9-4773
Namų tel. CE. 1-3444
Sav. G. KERAITIS

PERKANT - PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto

OL. 8443 - OL. 8444

579 College St. (kampas Manning)

OL. 2324, - OL. 2325

Mūsų šios savaitės pasiūlymai:

1. \$7.000 įmokėti, 500 vietų kinas ir 4 butai susideda iš 14 kambarių. Labai lengvos išimokėjimo sąlygos. Pilna kaina tik \$45.000. Vakarų Toronte.

2. \$40.000 pilna kaina. 9 butų mūrinis, atskiras namas. Lengvos išimokėjimo sąlygos. Bloor rajone.

3. \$3.500 įmokėti. 200 akry ūkis su modernišku inventoriu. Yra galimybė auginti tabaką. Pilna kaina \$12.500. Maždaug 70 mylių nuo Toronto.

4. \$5.000 įmokėti, 10 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Kaina \$18.500. Parkdale rajone.

5. \$4.000 įmokėti, 10 kamb. per du augštus. Mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.

6. \$20.000 pilna kaina. 8 kamb. per du augštus. Rusholme Rd. rajone.

7. \$20.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas Bloor - Runnymede rajone.

8. \$5.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Bloor - Clendenan rajone.

9. \$22.000 pilna kaina. 9 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Labai geram stovyje. Indian Rd. - Bloor rajone.

Turime daugelį kitų labai gerų ir įvairiomis kainomis bei įmokėjimais namų, kurių dėl vietos stokos negalima paskelbti.

V. JUČAS
OL. 8444

R. KUPREVIČIENĖ
OL. 8443

10. \$1.500 įmokėti, 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, alyva šildomas, garažas, Dovercourt Rd. rajone.

11. \$2.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas, apie 10 metų senumo. St. Clair - Caledonia Rd. rajone.

12. \$10.500 pilna kaina. 5 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas. Rusholme Rd. - Bloor rajone.

13. \$1.000 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas, pilnas rūsys. Naujos kietmedžio grindys. Lengvos išimokėjimo sąlygos. Dovercourt Rd. rajone.

14. \$1.500 įmokėti, 5 kamb. mūrinis namas, garažas, gerame stovyje. St. Clair - Caledonia Rd. rajone.

15. \$1.600 įmokėti, 7 kamb. mūrinis namas. Labai gerame stovyje, didelis kiemas ir įvažiavimas. Lengvos išimokėjimo sąlygos. Dundas - Runnymede rajone.

16. \$2.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas, alyva šildomas, Bloor - Ossington rajone.

17. \$14.000 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis namas. 2 mod. virtuvės, alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.

18. \$3.000 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas. Vandeniu - alyva šildomas. 2 mod. virtuvės. Bloor - Dufferin rajone.

19. \$3.500 įmokėti, 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, College - Dufferin rajone.

20. \$3.500 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas, mod. virtuvė, garažas, didelis kiemas. Bloor-Montrose rajone.

21. \$15.700 pilna kaina. 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, mod. virtuvė, garažas, privatus įvažiavimas. Glenholme - St. Clair rajone.

22. \$16.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis namas. 2 mod. virtuvės, viena skola balansui. Dufferin - Bloor rajone.

23. \$3.000 įmokėti, 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Pilna kaina \$16.500. Gilmour - Annette rajone.

24. \$5.000 įmokėti, 7 kamb. amerikoniškų plytų, mūrinis, atskiras namas. 2-jų metų senumo. Vandeniu - alyva šildomas. Didelis kiemas. Bloor - Montrose rajone.

25. \$18.000 pilna kaina, 7 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Armadale - Bloor rajone.

26. \$18.900 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas. Vandeniu - alyva šildomas. Annette - Runnymede rajone.

27. \$5.000 įmokėti, 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, garažas, didelis kiemas. Beatrice - College rajone.

28. \$7.000 įmokėti, 7 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, 2 garažai, St. Clair rajone. Viena skola balansui.

29. \$3.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas, alyva 1 amodis, 255 nis namas, alyva šildomas, 2 virtuvės, garažas. Shaw - Bloor rajone.

V. PALIULIS
OL. 2324

P. DAMBRAUSKAS
OL. 8443
Namų tel. RO. 9-6198

SPORTAS

Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas praneša

1. Remdamasis pravesto referendumo daviniais sportinės vadovybės rinkimo reikalu, FAS Kas skelbia naujo Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto šiuurės Amerikai rinkimus slapto, korespondenciniu būdu.

2. Rinkimams praveisti sudaryta ir patvirtinta rinkiminė komisija sekancios sudėtis: dr. Alg. Nasvytis, pirm., Al. Laikūnas ir K. Paulauskas, nariai. Komisijos adresas: 1380 Ansel Rd., Cleveland 8, Ohio.

3. Rinkimai bus praveisti pagal išdirbtas ir priimtas taisykles, kurios bus išsiuntintos visiems sporto padalinims, sportininkams ir paskelbtos spaudoje.

4. Rinkiminė komisija veikia nuo 1956 m. sausio 1 d.

F. A. S.

Vyties klubo žinios

Praėjusį trečiadienį Vyties krepšininkai žaidė pirmąsias TR EC lygos pirmenybių rungtynes prieš žinomą St. Vlads komandą. Rungtynes laimėjo St. Vlads pasėkme 64:63. Rungtynės buvo baigėsi lygiomis 59:59 ir tik 5 min. pratėsimė priešrinkams pavyko išplėsti 1 taško pergale. Vyties komandai žaidžiant pirmąsias rungtynes truko susižadimo, o taip pat truko ir kelių geresnių žaidėjų kaip Preikšaičio ir Ignatavičiaus.

Ši savaitgalį Vyties krepšinio komandos žaidė ir pirmąsias Kanados lietuvių krepšinio pirmenybių rungtynes. Seštadienio rungtynėse Vyties žalieji nugalėjo Geltonuosius 76:54. Žalieji, būdami geriau susižadė, ir turėdami geresnius metimus, nesunkiai pasiekė 22 taškų persvarą. Žaidė: Žaliejis — Ignatavičius 27, Duliūnas 20, Atkočiūnas 17, Laurinavičius 8, Budrečas 4. Geltonieji — Zukas 9, Supronas 17, Balsys 3, Strimaitis 15, Krasauskas, Mitalas 2, Butkys 6. Jonaitis 2.

Sekmadienio rungtynėse matėme svečius iš Niagara Falls pralaimint Vyties Mėlyniesiems 61:39. Pirmas puslaikis buvo vienašališkas ir Mėlynyčių Kulys ir Preikšaitis buvo nesulaikomi, tačiau antrame puslaiky svečiai įsidrąsino ir puslaikį užbaigė lygiomis 19:19. Iš svečių pusės gražų žaidimą parodė Bersenas ir tikslų metimu J. Bieliūnas. Žaidė: Niagara — J. Bieliūnas 17, Zilionis 6, Bersenas 13, Janušas 1, Svažas, K. Bieliūnas. Obeika. Mėlyni — Kulys 18, Preikšaitis 28, Gvildys 7, A. Kasperavičius 6, Kasperavičius, Šimkus, Budrechas 2, Vėlyvis.

Taip pat pirmąsias pirmenybių rungtynes žaidė praėjusį seštadienį ir Vyties tinklininkai, kurie būdami ilgokai nesitreniravę, pralaimėjo Kodak komandai 2:0 (15:3; 15:6). Po to dar žaidė draugiškas rungtynes, kurias nors ir pralaimėjo, bet patys.

Paieškojimai

Su Juozu Vaitkūnu iš Akmenynės kaimo nori susirašinėti jo motina. Su Feliksų Rūgį iš Miškių kaimo nori susirašinėti gimines Lietuvoje. Smulkesnių žinių gali gauti pas mane: J. Sinkus, 2123 Ontario St., Windsor, Ont., Canada.

Turima žinių iš Lietuvos ir prašoma atsiliepti šiuos asmenis:

LONDON, Ont.

Linksmavakaris Mažajai Lietuvai paremti. MLBD-jos Londono skyrius sausio 28 d. rengia smagų pasilinksminimą puikiuoju Odd Fellows Temple saleje, 555 Dundas St. Šokiama gros londoniečių mėgiamas orkestras. Bus loterija ir veiks bufetas su visų rūšių gerimais. Pradžią 7.30 v. v.

Maž. Lietuvos lietuviai Europoje turi specialų uždavinį, kaip pvz. leisti mažieliuviams pritaikytą laikraštį, burti juos lietuviškon organizacijon ir tt. Siems jų reikalams paremti ir skiriamas parengimo pelnas. Tikime, kad mūsų prieteliai nuosirdžiai talkininkaus renkėjams savo atsilankymu. Sausio mėnesį mūsų dėmesys tegul būna skirtas Mažajai Lietuvai. Mažoji ir Didžioji — viena Lietuva! Todėl jų rūpesčiai yra kartu ir mūsų visų.

D. E. F.

žanga jau matėsi. Rungtynės baigėsi 16:14. Žaidė: J. Balsys, V. Balsys, Atkočiūnas, Gvildys, Zukas, Supronas, Rautinis.

Stalo tenisininkai užbaigė pirmojo rato pirmenybių rungtynes ir jau laukia pradedant antrąjį katą. Pirmoji komanda, pralaimėjusi tik vienas rungtynes, stipriai Masaryk komandai, kuri yra iš Ontario rinktinė, liko antroje vietoje. Antrai ir trečiai komandai sekėsi blogiau ir abi liko pirmenybių lentelės gale.

Vasario 11 d. Vyties klubas Masaryk saleje rengia kaukių balių su staigmenomis. Šis balius skiriamas visų sportininkų susitarinimui. Pradžią 8 val. v. Pilnai apsiengusioms kaukėms įėjimas veltui.

A. S.

PPSK "Aušra" žinios

Praėjusią savaitę buvo sužaista visa eilė lygų ir draugiškų rungtynių. Mergaitės krepšininkės CYO lygoje pradėjo antrąjį ratą su vienom laimėtom ir vienom pralaimėtom rungtynėm.

V. VASIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

872 BLOOR ST. W., (prie Ossington), TORONTO. Tel. ME. 4605

Priklauso Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Board

BLOOR - DUFFERIN, \$1,500 įmokėti, 5 kambariai, atskiras, šoninis įvažiavimas, 2 garažai.

BLOOR - LANSLOWNE, \$2,000 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, didelis kiemas ir 2 garažai.

PARKDALE, 7 labai dideli kambariai, atskiras, vandeniu alyva šildomas, sklypas 69 ir 150, geras parkinis, įmokėti \$7,000.

BLOOR - OSSINGTON, naujas 2-jų butų po 5 kambarius namas, didelis kiemas ir garažai, įmokėti \$5,900.

HIGH PARK, 7 kambariai, geras kiemas, alyva šildomas, įmokėti \$3,000.

COLLEGE - RUSHOLME RD., naujas 6-šių atskirų butų pastatas, didelis kiemas ir garažai, geras parkinis.

RUSHOLME RD., 9 labai dideli kambariai, 2-jų augstų, atskiras, ekstra butas rūšyje, vandeniu alyva šildomas, labai didelis kiemas ir 2 garažai, įmokėti \$7,500.

HIGH PARK, 18 butų apartamentas ir garažai, geras pajamos, žemas įmokėjimas.

Didelis pasirinkimas gyvenamųjų namų, biurų, žemės statyboms.

Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu ME. 4605

V. VASILIAUSKAS

PRIEŠ TRIS ŠIMTUS METŲ

(Atkelta iš 2 psl.)

Liudvika Karolina artėjo prie pilnaties, atsirado daug kanidatų ir jos ranka. Vienas iš kanidatų buvo ir Jono Sobieskio. Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus — sūnus Jokūbas. Tėvas, mat, manė, jog įsigyti Radvilų turtą sūnui labai padėtų pasiekti sostą. Bet vos mergaitė sulaukė pilnų metų kurfurstas apvedino ją su savo sūnumi, gal svajonamas taip pat apie Lietuvos paramą jam kada nors siūlantis ir Lietuvos ir Lenkijos sostus.

Sobieskis dėl šitokio kurfursto pasiūlymo įsiuto ir pasiremdamas Lietuvos įstatymais ruošė Radvilaitės dvarus konfiskuoti. Byla buvo numarinta tik tada, kai kurfurstas pažadėjo Sobieskiui sumokėti 40.000 talerų.

Po 6 metų Radvilaitė buvo jau našlė. Dabar Sobieskis pasijutė i Berlyną patį sūnų, kuris išgavo jaunos našlės net rasti pasižadą už jo tekėti, bet staiga ji susituokė su Neuburgo princu Karoliu ir išvyko i Heidelbergą. Sobieskis vėl buvo suspausęs konfiskuoti dvarus, bet Neuburgo kunigaikščio agentu pasidaręs hetmonas Sapiega juos apgynė. Liudvika Karolina betgi neilgai begyveno. Ji mirė 1695 m. palikusi vos 2 metų našlaitę dukrelę kaip ir pati buvo likusi. Ši mergaitė ištekojo už Sulzbacho kunigaikščio ir mirė palaikė vėl 2 metų dukrelę, kuri augino jau senelias, nes mirė ir jos tėvas. Jie skaitėsi ir Radvilų dvarų valdytojai, nors ištikrųjų jų valdytojų negalėjo nei vieni, nes 17-18 a. savarankis Lietuvoje vyko namų karai, paskui vad. Didysis Siaurės Karas, o sumaiščių metu situose dvaruose šeimininkavo kas tik norėjo. Visi juos plėšė, o seimai ir bajorų konfederacijos juos apkraudavo specialiais mokesčiais, juose skyrė kariuomenės stovyklas, nors šiaip privačiuose dvaruose kariuomenė neturėjo teisės nei nakvynės sutoti. Šitie Radvilų dvarai pagal Liudvikos Karolinos Radvilaitės antrąjį vyrą buvo vadinami Neuburgo dvarais ir Lietuvoje jie sudarė visiškai naują dvarų rūšį, nors jokiu sprendimu jie nebuvo nusavinę.

Dvarai, žinoma, labai sunyko. Radvilų rūmai veik visur suiro. Tarp kitko tada ir Kėdainių rūmai taip sunyko, kad iki mūsų laikų neliko jų nei ženklo. Kai kas Radvilų rūmams laiko tuos, kuriuose nepriklausomos Lietuvos laikais buvo kultūrinė mokykla. Ištikrųjų tai 19 amž. antroje pusėje statyti carų generolo Totlebeno rūmai. Radvilų rūmai buvo arčiau miesto — e-

nant nuo stoties dešinėje pusėje kelio prie ligoninę, tik toliau nuo kelio. Nuo šito meto sunyko ir puošnieji Jonušo rūmai Vilniuje, Liejyklos gatvėje, iš kurių bėra likę vos keletas sienų fragmentų, įjungtų i vėlesnes statybas.

18 a. vidury apnaikintais ir nugalvintais Biržų Radvilų dvarais pagaliau susidomėjo Nesvyžiaus Radvilos. Buvo parinktas vienas Radvila — Jeronimas, — kuris turėjo juos gražinti Radviloms veddamas jų paveldėtoją Sulzbacho kunigaikštį. Kai per tarpininkus su mergaitės globėjais buvo sutarta, Jeronimas Radvila nuvyko pas mergaitės pats. Šis tipas, kuris vėliau taip pagarsėjo savo pusgalviškais triukais, našlaitės seneliams padarė tokį blogą įspūdį, kad jie nusprendė savo dukraitės už jo neleisti. Jie sutiko geriau tuos dvarus jam parduoti labai pigiai. Jis sumokėjo už juos 11 milijonų auksinių, maždaug tiek, kiek normaliai ūkininkaujant pajamų galėjo gauti per porą metų. Kai šis keistuolis išėjo bevaikis, jis turtai perėjo jo broliškais Nesvyžiaus ordinariui Karoliui Radvilai, žinomam "Panie Kochanku" pavarde. Tuo būdu jo rankose atsidūrė visų Radvilų turtai. Tiesa, dar buvo visa eilė Nesvyžiaus šakos Radvilų, bet tai buvo tik vidutiniai poneliai, o kiti ir visai neturtingi. Bet iki mūsų laikų tik šie ir teišliko. Nesvyžiaus ordinatai išmirė 19 a. pradžioje. Jų milžiniški turtai buvo išparduoti už skolas, tiksliau, išgrobstyti, perėjo i visiška svetimas rankas.

Prieš 300 metų "Tvanas" sukrėtė Lietuvos gyvenimą visokiame atžvilgiu. Baisiųjų anų dienų atminimas dar ilgai gyvena visuose Lietuvos visuomenės sluogniuose. Per keletą dešimčių metų atsivaro gyvenimas visose srityse, bet politinės jėgos kraštai buvo negrįžamai pasikeitę. Biržiškiai Radvilos išmirė nespeję atgauti savo senosios padėties. Ir tik pirmieji jų pėdiniai Pacal tebuvo etnografinės Lietuvos ponai, visi kiti savo centrų turėjo jau ne lietuviškoje žemėje, o kaikurie buvo ir ne lietuviškos kilmės. Magnatų kaip Lietuvos savarankumo gynėjų vaidmuo sumažėjo, nes dar labiau iškerėjo bajoriškos laisvės. Bajoriškoji demokratija darsė vis audringesnė ir išdykėnė, o tai vedė i vis didesnį ir didesnį pakrikimą. Biržiškiai Radvilos buvo tikrieji Lietuvos vadai ir jos savarankumo gynėjai. Po jų šito jau nepajėgė pasiekti nei viena šeima. A. Spk.

Estų firma audžia įvairiausius apvalkalus, pvz. sofoms ir kėdėms, užuolaidas, staltieses, vyr. ir moterų šalikus, kaklaraščius, mot. sijonus ir kt. audinius. Darbą atlieka pigiai, pagal specialų užsakymą.

Toronto Handweaving Studio, Reg'd.

238 BLOOR ST. W. — TORONTO — WA. 2-1315.

ADAMONIS & BUDRIŪNAS

"DISTRICT ESTATE BROKERS"

Namų pardavimui — įvairiose Montreale dalyse; Paskolos — naujiems namams ir statyboms eigoje — 5½%. Žemės pardavimui — pavieniai ir dideli plotai; Ūkiai pardavimui — Montreale apylinkėse; Draudimas — postatams ir kitiems objektams nuo nelaimingų atsitikimų. Pirmosios Montreale lietuvių Real Estate tiktals — Jums padėti!

Agentai:

D. N. BALTRUKONIS, VI. 7634 A. MARKEVICIUS, OR. 1-9816
F. YASUTIS, LA. 2-7879 J. SKUŠAS, RA. 2-6152
R. QUILLETTE, RA. 7-3369 J. ZIENKA, TU. 2712
A. GRAZYS, RA. 7-3148

Istaiga: 177 SHERBROOKE ST. W., Tel. PL. 8501
Darbo laikas: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
Res.: P. ADAMONIS PO. 6-4781 A. BUDRIŪNAS RA. 7-2690

TORONTO

KLB SALPOS FONDO

C. KOMITETAS

priėmė šių metų veiklos planą. Nuspręsta šalpos darbą suaktyvinti ir daugiau centralizuoti. Bus kreipiamasi į apylinkių komitetus ir kitus šalpos vienetus, kad aukštesnysis vykty, ko ir statusas reikalauja, per Centro Komitetą. Iki šiolie tai darbo pusė smarkokai šlubavo. Nutarta paskatinti vietos apylinkių organus suruošti pirmąjį parengimą rudens sezono atidarymo proga kiekvienoje kolonijoje Vasario 16 gimnazijos naidai. Tai turėtų būti daroma kiekvienais metais rugsėjo mėn. mokslo metų pradžioje ir galėtų tapti gražia lietuviškojo šalpos darbo tradicija. Kitas parengimas bendrai šalpai suruošiamas atsižvelgiant i vietos sąlygas ir laiką. Lietuviškosios organizacijos ypač prašomos paremti ruošiant tą parengimą. Planas įtrauktas ir Lietuvoje likusių bei Sibiran ištremtų tautiečių šelpimo reikalo aiškinimasis.

Tarp kitų dalykų buvo palietas ir padėkų klausimas. C. Komiteto progos pastebėti, kad pavieniai asmenys ar net komitetai nariai labai daug kreipia i tai dėmesio. Tiesiog užakcentuojama, kad būtina padėkai tur pasirodyti spauldoje arba sušelpstais Europoje turi laisvą tai išreikšti. Kad kiekvienas kilnus darbas vertas padėkos, netenka abejoti, tačiau iš kitos pusės kreipiant žvilgsnį tik i padėkas susiduriama su pavojumi prarasti tikrąjį šalpos darbo tikslą ir prasmę. Be to, apspunkinama ir lietuviškojo spauldo. Gi Vokietijoje likusiems paštas priskirtinas prie nemažų išlaidų, o padėkoje jie yra jau kaskartėmis per Europoje leidžiamą lietuviškąją spauldą. Šiaip gi Centro Komitetas i ateitį žiūri viltingai ir tikisi, kad tiek lietuviškojo Kanados vsuomenė, tiek šalpos darbą varantieji šiais metais efektyviai remis ir stiprias karitatyvne sriti.

SLA kuopos susirinkimas įvyko sausio 8 d. Susilaukta 6 naujų narių. Ligonij yra du — V. Sukauskas Hamiltonje, Toronte turime negalaujantį J. Dronskienę. Linkime jiems greitos sveikatos.

Kuopos valdyba, revizijos komitetas ir parengimų su mažais pakaitimais liko ta pati. Doktorai egzaminatoriai — dr. A. Valadka ir dr. J. Yčas. Sekantis susirinkimas įvyks vasario 12 d. M. F. Y-nė.

Augstesn. Lituanistiniai kursai po Kaledų atostogų pradėjo darbą jau pastoviose patalpose — abu kursai turi patogius atskirus kambarius greta vienas kito, su patogiom specialiai klasem skirtom kėdėm (kiekviena su staliuku rašymui) ir lentomis ant sienų. Tai Priskelimo parapijos salės artistam skirtieji kambariai.

Kol šie kambariai nebuvo baigti, kursai dirbo skirtinguose augstuose ir priešingose pastatų pusėse, dėl ko dažnai būdavo nepatogumų ir tekdavo sugaišti nemažai laiko.

Lituanistinių kursų vadovybė prašo tėvus prižiūrėti, kad motkiniai stropiai kursams lankytų. Nuo lankymo juk priklauso viso darbo sėkmumas.

Kanadiečių tautinės muzikos ir tautosakos vakaras įvyks Toronte, Bennington Heights Public School patalpose, antradienį, sausio 17 d. Programai vadovaus Edith Powke, žinoma radio komentatorė ir kanadiškos buities tyrinėtoja. Programoje — kanadiečių muzika ir tautosaka nuo Atlanto iki Pacifiko.

Bennington Public School yra pačiame pietiniame Leaside distrikte kame, trupuči ptius ar rytus Bayview ir Moore Avenue kampo. Ją galima pasiekti South Leaside autobusu.

Įėjimas 50 centų.

Visagaliu pasidavus mūsų brangia a.o. bobute, pirm negu įvyko giliosios jos širdies troškimas dar sykį pamatyti Lietuvos žemę ir būti joje palaidotai, prieteliu įjautimas toip labai patengino mūsų tu dar daugiau pagilino likdę. Nuodėmklusit ir paskutinio šv. Sakramento teikėjui gerb. kun. B. Pacevičiui, brogiom kiekvienoje nelaimėje pirmiausio pribėgimam kleb. kun. P. Ažubaliui, kun. dr. Gutauskui, gerb. dr. A. Valadkai ir poniai, brangiems mienikiems tuo daug pasakiusiems savo giesmėmis — gerb. A. Štaponiui, B. Marjoliui, V. Zemelytei, St. Golevičiui, pasakijojio Zarasų krašto artimiesiems pp. Draugeliams, Šendžikams, Radvikiams, Bedardams, Šileikiui, Juozapavičiui, Micinienei, taip nuostirdiems tautiečiams, gerb. pp. Daillidams, Tomošauskams, Sakalaukskams, Zubrickams, Ser-nams, Grigaitienei, Kairienei, Lorencienei, Šorūnienei, Supronienei, mylimiems giminiams pp. Zedokams ir Januševičiams, vaikystės draugai panelei Ninai Pečiulytei ir visiems prieteliams — užprosiusius šv. Mišias, siunčiusiems gales, lankiusiems a.o. vėliau pareikšiusiems užjautę ir taip nūroje dianoje palydėjusius i poilsio vieta, iš širdies gilumų dėkojame. Elena Patilėnė ir Rūta Šimulė.

Sv. Jono Kr. Draugija savo metiniame susirinkime nagrinėjo praėjusių metų veiklą. Draugijos valdyba ir šiemet tampa liko ta pati, išskyrus Pr. Lekšą, kuriam dėl sveikatos atsisakius, išrinktas J. Samulevičius. Pirmininkauti antriems metams liko A. Kunutis.

KLB TORONTO APYLINKES VALDYBOS APYSKAITA nuo 1954 m. gruodžio 15 d. iki 1955 m. gruodžio 31 d.

Pajamos:	
1954 m. kasos likutis	\$946,06
Solidarumo mokeskis	927,00
Vasario 16 pareng. dafis pelno	65,00
10% nuo organizac. poeng.	28,72
/SLA \$13,72, Katolikių Mot. D-jo \$15/	
Spaudos mėjimo parengimas	13,25
1954 m. gruodžio 19 d.	
II Liet. Dienos leidinio organi-zacijų apmokėti tekstai	192,00
Nemumotylos pajamos	429,90
/ineš J. Josinevičius \$165,75	
S. Salkauskas \$30, V. Valdo-va \$34,15/	
Ivairios pajamos	24,22
Viso	\$2.627,25

Išlaidos:	
Rastinės reikaloms	\$65,99
Nuoma už patalp. L. Namams	170,00
Spaudos mėjimo išlaidos	13,25
Mokytojų suvažiav. paremti	25,00
Baltų Federacijai paremti	35,00
"T2" už Liet. Dienos skelb.	12,00
"Ziburių" spaud. už spaus-dintas atv. solid mok. reikalu	25,78
Steig. Seimo minėjimui	44,00
Maironio vardo prad. mok. išlaidai	300,00
Lituanistikos kursams išlaid.	130,00
/590 atlygin., \$40 už pat./	
Jaunuomenės vasaros stovyk-loms paremti /skautų \$130, ateiitinkų \$70/	200,00
Liet. chorų "Varpas" paremti	100,00
Kr. Valdybai 40% solid mok.	366,56
Kult. Fondui 20% sol. mok.	185,50
Tautos Fondui /grąžinti jo pi-nigai/	80,41
Kr. Tarybos suvažiavimui	13,70
Apylinkės Tarybos rinkimų iš-laidos /lapeliai, telefonas/	40,15
Talpa konferencijai proga 4 Didž. Plakatelių atspausdinimams	10,25
III Liet. Diena vykstantiems	32,00
Ivairios išlaidos	14,75
Viso	\$1.864,34
Kasojė yra	762,91
Balansas	\$2.627,25

Toronto Apylinkės Valdyba. Solidarumo mokeskis už 1955 m. sumokėjo: M. Regina, Z. Pyžovienė, J. Prišas, A. Merckis, S. Andriekus, S. Rodkevičius, St. Jagelė, V. Pundzius, E. Šlekys, J. Zadeikis, P. Skab-lauskas, J. Vaitkevičius, A. Smigelskis, M. Guobas, P. Liečos, E. Cepaitis, J. Astauskas, B. Dambrauskis, V. Jučas, V. Svedienė, B. Svėdas, V. Miskinis, P. Sen-kevičius, St. Jakaitis, J. Tomulaitis, K. Jakubaitis, B. Buntinas, K. Dorgis, K. Liutkus, J. Zabolionis, K. Pivoras, L. Bilskytis, Bilkštienė, St. Barzdaitis, St. Sutkaitis, P. Dapkus, J. Pikelis, A. Galdikas, A. Žiabakas, L. Fabricijus, J. Andriulis, J. Rugys, T. Užupis, Pr. Kaz-lauskas, J. Golinis, B. Golinienė.

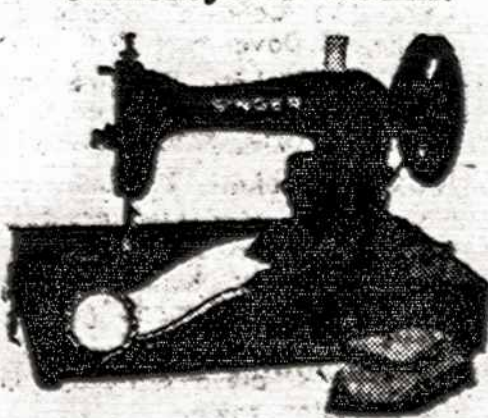
Už 1956 m.: J. Prišas, V. Jučas, P. Senkevičius, J. Simonavičius, J. Dvilaitis, St. Banelis, St. Jakubaitis, V. Pila-itis, P. Lelis, A. Salkauskis, N. Salkaus-kienė, A. Cepaitis, V. Sonda, J. Žily, A. Kantvydas, A. Smigelskis ir už 1954 m. A. Smigelskis. Viso 63 asm. \$126. Iš viso nuo 1955 m. pardžios 464 asm. \$927. Praėjusiais 1955 m. solid. mokesčio įmokėta daugiau negu ankščiau būda-v /1953 — 558, 1954 — 534/, bet dar daug bendruomenės narių liko ne-užsimokėję už 1955 m. nors buvo iš-siuntinėta 1.800 priminimų. Kaikais su-silaikie nuo to mokesčio mokėjimo abe-jodami B-nės lėšų naudojimo tikslin-gumui. Iš dabar skelbiamos apyl. v-bos ap-yskaitos gali įsitikinti, kad tos lėšos na-udojamos svarbiausiam ir bendram reika-lui — lietuviybės išlaikymui. Jokiams fon-dams oort B-nės atlyginimams ne-išleista nei cento. Toliau solid. mokesčio rinkima tes ki-ta valdyba ir kitas išdinknas. Mokeskį už 1955 ir 1956 m. galima įmokėti Liet. Namuose V. Petraičiui arba i Kred. Ko-operatyvą "Parama" apyl. v-bos sąska-i-tams. Dekoju visiems mokesčiojams ir rin-kejams už talką. P. Lelis, apylinkės išdinkinas.

SINGER

PILNA KAINA

\$19.50

išsimokėjimas dalimis.

Imperial Sewing firmos pri-tyrusių specialistų perdirbta TIK DABAR! apvali špulė su apdangalu \$29.50.

5 metams garantija!

* Nauja šviesa * Naujas dangtis

* Naujas motoras * Nauja kojinė kontrolė

Paskambinkite, padėsimonuosime Jūsų namuose veltui.

WA. 1-5161

Nemokamai stilių dirbėjas primins 25 pirkėjams.

IMPERIAL Sewing Machines Co. Ltd.

289 College St., TORONTO, Ont.

arba 762 King St. E., KITCHENER, Ont.

Telefonas 26853.

Dr. J. URBAITIS

Gdytojas ir Chirurgas

1398 DUNDAS ST. W.

Telef. LO. 9622.

Priima taip pat ausų, nosies ir gerklių ligonius.

Darbo valandos: kasdien 12-3 val. pp. ir 6-9 val. vak.

Lietuvio advokato istaiga

Victor D. ALKSNIS

ADVOKATAS - NOTARAS

62 RICHMOND ST. WEST

ROOM 503

/kampus Bay & Richmond/

TELEFONAI:

Istaigos: EM. 2-2585.

Namų: ST. 8-5088.

"VIENYBĖJE — GALYBĖ!"

TAUPYK

savo kredito koop. "PARAMA". Indė-liai apdrausti, Augštos palikanos.

Darbo valandos: antradieniais ir penk-tadieniais 7 val. vak. iki 9 val. v.

Šeštadieniais 2-4 val. pp.

Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossing-ton Ave., Toronto, Ont. Telefonas: KE. 3027.

Valau fotelius

IR ĮVAIRIAUSIUS KILIMUS,

taip pat išimū rašalo dėmes. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus.

SKAMBINTI ME. 4973.

P. KARALIŪNAS.

Lietuvių moterų KIRPYKLA

Doma Hairstyling

1618 BLOOR ST. W.

(netoli Dundas)

Tel. KE. 2904

Sav. D. KAUNAITĖ

Savi pas savus!

Auto mašinų mechaniniai darbai, su-lankstymai ir dažymas atliekami kva-lifikuotų mechanikų greitai ir sąži-ningai

Dufferin Garage

1423 DUFFERIN ST., KE. 6149.

Sav. V. DUNDYS

DĖMESIO!

Lietuvio IGNO ASTRAUSKO

batų krautuvė

Parduodu įvairios rūšies vaikų, mote-rų ir vyrų batus — normalaus ir pla-taus EE—EEE dydžio.

1414 Dundas St. West. Toronto

Tel. KE. 3881

DAŽAI IR SIENOMS

POPIERIS!

Vaskas, Sepečiai, terpentinas

Sky's Paint & Wallpaper

891 DUNDAS ST. W.

Toronto, Ont.

Tel. EM. 4-2715

RŪBUS:

vyriskus ir moteriškus, suknelės ir visą kitą pagal jūsų skonį ir naujusius modą siuva jums

SIUVEJAI

STAS IR V.

BARTUSEVICIAI

66 STAFFORD ST., Toronto.

Telef. EM. 2-2705.

LUBYS

UPHOLSTERING

2 DELAWARE AVE.,

Toronto,

atliekami įvairūs minkštų baldų užsakymai ir pataisy-mai. Pigi kaina.

Telef. OL. 9830, po 6 val. v.

VICTOR ELECTRIC

CONTRACTING CO.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.

V. JUŠKEVICIUS,

Licensed master electrician.

251 LAUDER AVE., LL. 771

TORONTO, Ont.

Sol. Vaclovas Verikaitis, kuris su savo vadovaujama kvartetu išpildys linksnų programą šį šeštadienį "T2" spaudos baliuje.

Sol. Verikaitis yra pakviestas dainuoti vasario 24 - kovo 10 d. Opera Festival Company of Toronto statomoje operoje Madam Butterfly Bonze partiją.

Kas antrą trečiadienį 5.45 val. vak. jis dainuoja CBC programoje "Legends", kas penktadienį 9.30 val. v. CBL programoje "Songs of my People", sausio 30 d. su Harmonie Symphonie orkestru koncertuos Bloor Collegiate salėje.

Neseniai sol. V. Peterborough koncertavo su Coventry Singers, kur padainuota lietuviška daina "Baltos gėlės", labai šiltai buvo priimta angliškos publikos ir recenzentų. To koncerto proga sol. V. tenyktėje televizijos programoje 15 minučių papasakojo apie Lietuvą.

Kultūros Fondo posėdis šaukiamas sausio 21 d. Lietuvių Namuose, 235 Ossington Ave., 3 val. pp.

Visi KF nariai, pasižadę eiti tam tikras pareigas, prašomi pasidalyti savo veiksmų planais. Atskiri skyriai: Kultūros sk., Švietimo sk. ir Finansų sk. prašomi paruošti bent trumpas savo veiklos apybraižas.

KF pirmininkas.

KLB Toronto apylinkės tarybos

pirmasis posėdis šaukiamas šį sekmadienį, sausio 22 d. 4 val. pp. Toronto Lietuvių Namuose. Kviečiame visus dalyvauti ir atvykti punktualiai.

Apylinkės valdyba.

Mokyklos pobūvis

Tradiciinis Toronto liet. šeštadien. mokyklos pobūvis įvyks šį sekmadienį, sausio 22 d. 3 val. pp. Prisikėlimo parapijos salėje. Programoje pasirodys mokyklos mokiniai, po to žaidimai ir vaišės. I mokyklų pobūviu maloniai kviečiami ir vyresnieji. Šeštadienines mokyklos pirmajame skyriuje makiniui peržengus penktąją dešimtį, nuo praėjusio šeštadienio pirmasis skyrius padalinys ir dvi grupės. Naujosios grupės mokytoja Marija Gudaitienė.

Pabaltiečių Moterų S-ga sausio 22 d. 6 val. vak. rengia arbatėlę su menine programa. Programoje dalyvauja lietuvių, latvių ir estų naujos meninės pajėgos. I arbatėlę kviečiami visų trijų tautų kultūrininkai bei visuomenininkai artimesniai susipažinimui.

Arbatėlė įvyks St. Peter's Estonian Ev. Luth. Church, Mt. Pleasant Rd. - Rochampton Ave. Vaziuoti požeminiai traukiniai iki Eglinton, o vėliau pora bloku iki bažnyčios.

Lietuvių sekretorius.

Sv. Jono Kr. parapijos žinios — Sekmadieniais 7 v. v. parapijos bažnyčioje įvyksta konferencija ir palaiminimas.

— Parapijos rekolekcijos vyks kovo 18-25 dd. nuo Kancios iki Verbų sekmadienio. Tą laiką radiškai parapija naudoja jau aštuntus metus. Rekolekcijas praves jėzuitas Tėv. Brunonas Morkaitis.

— Parapijos jaunimo choras gieda sekmadieniais 9.30 val. pamaldų metu. Choriui vadovauja oratorio kolegijos mokinė Dalia Skrinškaitė.

— Dešiojame solistėms A. Ščepavičienėi ir V. Zemelytei užsulo ir dueta pamaldų metų Mažosios Lietuvos šventėje.

Gedulingos pamaldos už prieš dvejus metus mirusios a.a. Dominikos Alksnienės vėl įvyks šį šeštadienį 10 val. ryto.

Sutuokta: Vytautas Mašalas ir Aušra Liaudinskaitė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Laikė parapijos parengimo sausio 14 d. buvo traukiamas loterijoje 1956 m. automobilis "Mercury". Laimingojo bilieto Nr. 30574 savininkas 10 mėnesių japoniukas Richard Takashima. Ta pačia proga reikiama padėk visiems loterijos platintojams ir betkokių būdų prisidėjusiems prie loterijos pasisekimo.

— Sausio 22 d., sekmadienį, 3 val. pp., Prisikėlimo salėje įvyks pasilinksminimas su trumpu filmu, skirtas pradžios mokyklos jaunimui. 6 val. vak. bus rodomas filmas visiems.

— Primenama lietuviškoms organizacijoms, kad salė užsisakyti bent kelis mėnesius iš anksto, nes ji yra perkrauta. Dabar ji užimta iki pat vasaros. Be to, priminama, kad griežtai būtų laikomasi nustatytų laiko, nes pasitaiko, kad tą pačią popietę salė turi patenkinti kelias organizacijas.

— Šį sekmadienį nelankysime parapijiečių, nes Tėvai Bernardinas, Kęstutis ir Rafaelis išvyks ta metinių rekolekcijų į Kennebunkport, Maine.

— Vasario 16 d., ketvirtadienį, 8 val. v., pamaldų salėje įvyks religinis tos dienos paminėjimas. Giedos jungtinis "Varpo" ir parapijos choras.

— 1955 m. pakikštų 97, susituokė 18, palaidoti 30, pirmos komunijos priėmė 30.

Išganytojo liuterionių

Bloor St. W. ir Indian Road kampe, sausio 22 d., 1.30 val. pp. lietuvių pamaldos. Tuo pat metu renkasi Sekmadienio mokykla, o 12.30 val. renkasi Jaunimo klase.

Kun. dr. M. Kavolis.

Toronto skautininkų-ų

šaukiamas sausio 22 d., sekmadienį, 5 val. pp. sktn. VI. Sarūno bute, 34 Varsity Rd., tel. RO. 7-4821. Prašomi visi Toronto skautininkai-ės suseigoti dalyvauti.

Ramovės seniūnas.

Socialdemokratų paskaita žmonija, žvelgdama į savo nuėitą kelią istorijoje, nagrinėja įvairių įvykių priežastis, pasekmes, praeities klaidas ir sudaro planus atečiai. Mūsų lietuviška samonė yra ypatingai jautri, kuomet žvelgiame atgal į savo valstybės kraują nulieta kelią ir ieškome galimybių jos nepriklausomybei atstatyti — lygiomis teisėmis didžiųjų galybių tarpe.

Šiūs visad aktualius klausimus nagrinės A. Kažemėkaitis savo paskaitoje "Kara i vėrgia" sekmadienį, sausio 22 d. 2 val. pp. Lietuvių Namuose, Ossington ir Dundas St. W., prieštate iš Dundas g-vės. Bus atskaitoma ir klausimus. Kviečiame lietuvišką visuomenę dalyvauti.

Toronto liet. Sociald. k.

VISI

I SENIAI LAUKTĄ GRANDIOZINI

SPAUDOS BALIU

SAUSIO 21 d., ŠEŠTADIENI, PRISIKĖLIMO PARAP. SALEJE.

Programą išpildys: sol. V. VERIKAITIS ir jo vadovaujamas lietuvių VYRŲ KVARTETAS.

Bufetas ir įvairenybės
Gros TLO TRIMITAS.

Bilietai jau parduodami "T2" administrac. ir "Tulpės" restorane.

Rengėjai:
K. L. K. Kultūros D-ja.

SAUSIO 21 D.
visais keliais važiuojame į
HAMILTONĄ
ir susitinkame

Didžiajame Žiemos Baliuje

kuris įvyks Royal Connaught viešbučio Crystal salėje! Šimet Kalėdų ir gėvenios tarpušventis toks trumpas, tad nepraleiskime šios puikios progos pailsėti nuotaikingoje lietuviškoje aplinkoje, pasigrožėti įvairiaspalviais ir puošniais mūsų ponų ir panelių tualetais!

Įėjimas \$1.50. Staliukai veltui! Moksleiviams ir studentams pusė kainos. VEIKS BUFETAS.

Pradžia
7 val. 30 min. vak.Gros Vyt. Babecko
vedamas "Aidas".
TFA Kanadoje Hamiltono skyrius.

VISI I TRADICINI STUDENTŲ BALIU

VASARIO 4 DIENĄ, 8 VAL. VAKARE

CLUB KINGSWAY

GROS PUIKUS ORKESTRAS,
BUFETAS, UŽKANDŽIAI, ĮVAIRENYBĖS.

Viečių skaičius ribotas. Bilietais gaunami pas kiekvieną studentą arba pas G. Mitalą, tel. RO. 2-5144.

L. Kat. Moterų D-jos susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, tuojau po 11 val. pamaldų pas sešes, vaikų darželio patalpose.

Darbotvarkėje: baltos apy-skaita, Centro Valdybos rašto skaitymas ir narių pasisakymas dėl jo. Narių dalyvavimas būtinas.

Radio progr. "T. prisiminimai" penkmečio jubiliejinis parengimas įvyks sausio 28 d. 7.30 val. vak. Prisikėlimo parapijos salėje. Įdomi programa, įvairenybės, gros Trimito orkestras.

Operetė Toronto

Vasario 11 d. Prisikėlimo parapijos auditorijoje statoma D. Andriulo 2-ųjų veiksmų linksma operetė "Viengungiai". Joje dalyvauja visos vietinės meninės pajėgos. Solistas ruošia muz. St. Gailevičius, režisuoja J. Jagėla, reikalų vedėjas St. Jokubaitis. Po meninės programos šokiai. Vakara ruošia Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 236 kuopa Toronto.

REIKALINGAS VARGONININKAS. Windsorio lietuvių kolonijai reikalingas vargonininkas, kuris galėtų vesti bažnytinį ir pasaulinį chorą. Darbas fabrike bus surastas. Čia darbai yra geriausiai atlyginami \$1.73 - \$2.05 valandai. Senasis vargonininkas gavo vizą ir išvažiavo į JAV. Maloniai prašau atsiliepti šiuo adresu: 1479 Albert Rd., Windsor, Ont. Tel. WH. 5-7413. Windsorio lietuvių kolonijos kapelionas kun. V. Rudzinskas.

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ Siuvėjas

A. BERESNEVIČIUS
Didelis importuotų medžiagų vyrų ir moterų kostiumams posirinkimas. Užsakydami atlieku žemiausiomis kainomis. Duodame išsimokėjimui.

1229 DUNDAS ST. W., TORONTO
Telefonas LL. 3222.

Užsisakykite anglių

per
Vytautą ir Sigitą AUŠROTUS arba

O. JONAITIENE
Tel. LL. 0527

Skubus pristatymas.

BALTIC MOVERS & CARTAGE
Baldų pervežimas Toronto ir tolimoms distancijoms. SĄDITYVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turas apdraustas. Vežiojame kas savaitę į Montreal, London, Windsor, Hamilton, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. OL. 1403
TORONTO

Toronto Jaunimo Meno Mėgėjų Grupė vasario 18 d. Prisikėlimo parapijos salėje stato Silerio 5 veiksmų dramą "Vilius Telius".

"Paslaptinė zona" Toronto Wellando ir apylinkės Scenos Meno mėgėjų būrelis ne vieną kartą savo puikią vaidybą yra parodęs ir Toronto.

Toronto lietuviškoji visuomenė turės progą įžvelgti scenos menu vėl pasidžiaugti vasario 4 d., šeštadienį, šv. Jono parapijos salėje, kur vietos kūrėjų - savanorių skyrus kviečiami, maloniai su tikro atvykti ir suvaidinti St. Laučiaus "Paslaptinėje Zonoje". Tai vieno veiksmo vaidinimas mūsų partizanų veikimo Lietuvoje.

Po vaidinimo — pasilinksminimas, grojant italų sustiprintai kapelai.

Bilietai iš anksto gaunami Tulpės valgykloje, St. Cepo maisto krautuvėje ir Lietuvių Namuose pas adm. V. Petrą, o vaidinimo dieną prie įėjimo. Kaina \$1. Vaidinimo pradžia 7.30 val. vak.

BS.

Klaipėdos kr. atgavimo 33 metinės paminėtos pereiną sekmadienį pamaldomis abiejose bažnyčiose ir iškilmingu aktu bei koncertu Prisikėlimo parapijos salėje.

Minėjimą atidarė ir užbaigė rengėjų — MLE D-jos skyrus pirm. L. Tamošauskas. Gen. konsulas min. V. Gylis savo kalboje apžvelgė tarpautinę dabarties konsteliaciją, o išsamia M. Lietuvos praeitį apžvelgiant paskaitą skaityd. A. Stiklorius, Maž. Liet. Rez. atstovas VLK. Meninėje dalyje pašoko tautinių šokių grupė, vadov. A. Sadeikienė, deklamavo D. Meilutė ir J. Širka, o po to "Varpo" choras padainavo 4 dainas, pridėdamas dar vieną bisu.

Reikia pasidžiaugti, kad, kaip reta, į minėjimą susirinko pilnutėlė salė, talpinanti 800 žmonių.

RESTORANUI REIKALINGA prityrusi šeimininkė ir jos padėjėja. Kreiptis telef. EM. 6-7060.

DĖMESIO!

Dar viena lietuvių krautuvė

Ivairus maisto produktų pasirinkimas, specialiai pritaikintas lietuvių pageidavimams. Apylinkės tautiečiai maloniai laukiami atsilankant.

STAN'S FOOD MARKET
Sav. ST. STRIMAITIS
1002 COLLEGE STREET
TELEFONAS LA. 1545
(priešais statomą Prisikėlimo bažnyčią)

MONTREAL, Que.

AV bažnyčios šventinimo fotografijas galima atsiimti kiekvieną laiką klebonijoje.
Fr. ir A. Rudinskai susilaukė dukters, o pp. Zavadskai — sūnaus. Sveikiname laimingas šeimas.

A.a. Jonas Jokubauskas palaidotas pereiną trečiadienį.

Loungel šešt. mokyklos mokytojai p. Beleckui atsisakius išmokytojų pareigų, jas nuo sausio 15 d. perėmė Irena Gavelienė. Naujai mokytojai geros sekmes mokyklos darbe.

Mokyklų egltė įvyko Aušros Vartų parapijos salėje sausio 8 d. Pilnai salei prisirinkus vaikų, tėvų ir svečių, tarė žodį vakaro programos vedėja mokyt. Rimkevičienė, toliau kalbėjo kun. J. Kubilius, SJ, labai gražiai įvertindamas mokyklų veiklos darbą, dėkodamas mokytojams, mokiniams ir komitetams; p. Kęsgaila, Kultūros Fondo įgaliotinis, pasveikino Bendruomenės ir Montrelio liet. organizac. vardu. Programos pirmąją dalį išpildė Verduno šešt. mokyklos mokiniai — Pučia vėjas, eilėraštis, "kaminkrėtyr" ir labai gražus snaiگی šokis. Longuel mokyklos mokinė labai gražiai paskambino pianinu.

Antrąją programos dalį išpildė Rosemounto mokyklos mokiniai, su vaidinimais "Kalėdų senelis supykė". Ypatingai vertas dėmesio šis taip gražiai sukombinuotas mokyt. Rimkevičienės veikaliukas, kad ne tik mažus, bet ir suaugusius perkėlė į pasakų šalį, kur Kalėdų senelis supykęs barasi, kad vaikai neklauso, nelanko lietuviškų mokyklų. Dėl to jis nenori važiuoti į žemę lankyti vaikų. Bet vaikams parodžius daug rūpešio ir gerų norų senelis visgi sutinka. O tie mažieji kiškiukai, tik 5 metų amž., bet atlieka savo roles kaip ir nykštukai, karalienė žiema, šiaurės vėjas ir daug kitų sutvėrimų iš pasakų šalies.

Karo mokyklos kariūnai su maršu žygiavo ir trimitavo, pajacai juokius krėtė, o gražiosios balerinos tikrai labai gražiai pasirokė.

Pabaigus meninę programą, tarė padėkos žodį visų mokyklų komitetų vardu p. Bartaska, dėkodamas mokytojams, vaidintojams ir atsilankiusiems. Ta pačia proga mokytojų tėvų vardu kiekvienai mokytojai buvo įteikta maža dovanėlė.

Kalėdų senelį vaidintojai per visą salę išsirikiavę pastikio su maršu. Senelis pasveikino vaikučius, papasakojo savo kelionės išpūdžių ir apdovanojo geromis dovanėlėmis.

Sokėjoms pianinu skambino p. Judzentavičiūtė, akordeonu p. Pabaičius.

Sukurto lietuviško šeimos židinio proga

p-lei AUŠRAI LIAUDINSKAITEI

ir

p. VYTAUTUI MAŠALUI

mudviejų širdingiausi linkėjimai. Tėbūna judviejų vedybinio gyvenimo takai nukloti gėlėmis, kaip kad būdavo tėvynėje, Nemuno pakrantės — pavasario žiedais.

M. ir J. Mockevičiai.

Dėl VLKIO pirmininko J. Matulionio išleistuvių aprašymo, T2 Nr. 2, p. Kvedaras mums rašo, kad kalbėtojas iš "opozicijos" grupių priskirti posakiai nebuvo jo pasakyti. "Kiek prisimenu, nei vienas iš kalbėtojų taip formuluoto pareiškimo ne-

padarė", rašo p. Pr. Kvedaras. Mūsų reporterio nuomone, dėl to nėra ko ginčytis. Reportažas nėra stenograma, o kokios entuziastingos kalbėtojų buvo reiškiama mintys juk girdėjo 200 dalyvių.

B. SERGAUTIS - Realtor

REAL ESTATE, GENERAL INSURANCE, MORTGAGES

Telefonas OL. 2426

Didelis žemės sklypų pasirinkimas Toronto ir užmiestyje. Paskolos statybininkams geriausiomis sąlygomis. Esame Toronto ir Kanados Real Estate Board'o nariais. Gauname visos organizacijos namų pardavimui, todėl perkant ar parduodant, kreipkitės pas mus efektyviam patarimui.

A. Garbenis

NARYS TORONTO REAL ESTATE BOARD.

REKOMENDUOJA

1. QUEBEC AVE., 9 kamb. per 2 augštus, atskiras namas, vandenu - alyva šildomas, 2 vonios, 3 garažai. Viso \$18,500, įmokėti \$6,000.
2. DUNDAS - BROCK, 8 kamb. per 3 augštus, atskiras plytų namas, oru - alyva šildomas, nepereinami kambariai, privatus įvažiavimas, garažai. Viso \$15,900, įmokėti \$4,000. Vienas atviras morgiaus balanse.
3. PRIE RONCESVALLES, 13 kamb., atskiras namas, vandens - alyvos šildymas, 5 virtuvės, garažas. Viso \$27,000, įmokėti apie \$10,000. Geras morgiaus balanse.

AL GARBENS

REAL ESTATE

1611 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO
Telefonai: LO. 2738, LA. 8772. Vokarsis HU. 9-1543.

Visais turto pirkimo ar pardavimo reikais kreipkitės visų nuodėto adresu.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Lankydami Torontą

nepamirškite užsukti lietuviškos dovanų, suvenyrų ir įvairių reikmenų krautuvėn

"The Times"
1212 DUNDAS ST. W. Tel. LA-9547
J. Berzinskas
Užsakymai priimami ir paštu.